

KEMI-TORNION AMMATTIKORKEAKOULU

Laatua lapselle

Asiakastyytyväisyyskysely Ivalon päiväkodin hoitolasten vanhemmille

Laura Pekkala

Sosiaalialan koulutusohjelman opinnäytetyö
Lapsi- ja nuorisotyö
Sosionomi (AMK)

KEMI 2009

KEMI-TORNION AMMATTIKORKEAKOULU

Tekijä: Pekkala Laura

Opinnäytetyön nimi: Laatu lapselle – Asiakastyytyväisyyskysely Ivalon päiväkodin hoitolasten vanhemmille

Sivuja (+liitteitä): 51 (+3)

Opinnäytetyön kuvaus:

Opinnäytetyöni tarkoituksena on selvittää, mitä mieltä Ivalon päiväkodissa hoidossa olevien lasten vanhemmat ovat päivähoitoon laadusta.

Teoreettinen ja käsitteellinen esittely:

Teoriaosuudessa käsittelemme päivähoitoon laatuun ja laadun arviointia. Päivähoitoon laatuosuudessa käsittelemme tarkemmin laatu-käsitteitä ja laadunhallintaa sekä päivähoitoon laatu-tekijöitä. Laadun arvioinnissa käsittelemme päivähoitoon laadun arvioinnin lähtökohdat ja laadun arvioinnin tehtäviä.

Metodologinen esittely:

Tutkimukseni on kvantitatiivinen eli määrällinen tutkimus. Tutkimukseen liittyvän aineiston keräsin kyselylomakkeiden avulla. Kysely jaettiin Ivalon päiväkodin kahdessa hoitoryhmässä hoidossa olevien lasten vanhemmille.

Keskeiset tutkimustulokset:

Kyselyn tulosten perusteella voidaan sanoa, että vanhemmat ovat yleisesti ottaen tyytyväisiä päivähoitoon laatuun Ivalon päiväkodissa. Tyytyväisimpiä vanhemmat olivat päivähoitohenkilökunnan ammattitaitoon ja asiantuntevuuteen sekä päiväkodin sisä- ja ulkotilojen turvallisuuteen. Tyytymättöimpiä vanhemmat olivat henkilökunnan, päiväkodin ja sen toiminnan läpikäyntiin lapsen hoitosuhteen alussa sekä siihen, ettei lapsen hoidosta ja kasvatuksesta käydä keskustelua tarpeeksi säännöllisesti.

Johtopäätökset:

Ivalon päiväkodissa hoidon laatu on toteutunut hyvin, mutta myös parannettavaa löytyy. Hyvällä yhteistyöllä henkilökunta ja vanhemmat takaavat laadukkaan päivähoitoon.

Asiasanat: päivähoito, päivähoitoon laatu, kehittäminen

KEMI-TORNION AMMATTIKORKEAKOULU

Author: Pekkala Laura

Title: The Quality for Children – A survey of customer satisfaction to parents of children in Ivalo Day care center

Pages (+appendixes): 51 (+3)

Thesis description:

The purpose of my bachelor's thesis is to sort out what parents of children in Ivalo day care centre think about the quality of day care.

Theoretical summary:

In the theoretical part I process the quality of day care and assessment of quality. In the Quality of day care -part I deal closer with the concept of quality and quality management, and quality factors of day care. In quality assessment I discuss the basis of quality assessment in day care and the tasks of quality assessment.

Methodological summary:

My research is quantitative. I use a questionnaire to collect material for my research. The questionnaires were distributed to parents of children in two groups of Ivalo day care center.

Main results:

Based on the results of the survey it can be said that parents are generally satisfied with the quality of day care in Ivalo day care center. Parents were most satisfied with the professional skills and expertise of the personnel, and with the security of indoor and outdoor space. Parents were dissatisfied with the introduction of the personnel, the day care center and its activities at the beginning of child's day care, and the fact that there is no conversation about the child's care and upbringing regularly enough.

Conclusions:

The quality of day care is well implemented in Ivalo Day care center but there is also room for improvement. good cooperation between the personnel and the parents will ensure high-quality day care.

Key words: day care, quality in day care, developing

KIITOKSET

Inarin kunnan päivähoiton johtajaa, Pirkko Saarelaa haluan kiittää työn aiheesta ja mahdollisuudesta saattaa työ loppuun, vaikka sen työstäminen kestitkin oletettua kauemmin.

Ivalon päiväkodin johtajaa Krista Leivoa kiitän suuresta avusta ja kannustuksesta.

Heidiä ja Kaisua kiitän opinnäytetyöni ohjauksesta ja tuesta työn loppuun saattamisessa.

Äidilleni ja siskolleni tuhannet kiitokset oikoluvusta ja kaikesta muusta mahdollisesta avusta.

Tärkeimmät kiitokset menevät rakkaalle Jannelleni, jota ilman työ ei olisi ikinä valmistunut.

SISÄLLYS

TIIVISTELMÄ

ABSTRACT

KIITOKSET

KUVIOT

1 JOHDANTO	7
2 VARHAISKASVATUKSEN HISTORIA SUOMESSA JA INARIN KUNNASSA	9
2.1 Lastentarhojen synty	9
2.2 Päivähoito Inarin kunnassa	11
3 PÄIVÄHOIDON LAATU	13
3.1 Laatuksite ja laadunhallinta	13
3.2 Päivähoidon laatutekijät	14
4 LAADUN ARVIOINTI	25
4.1 Päivähoidon laadun arvioinnin lähtökohtia	25
4.2 Laadun arvioinnin tehtävät	26
5 TUTKIMUKSEN TOTEUTUS	29
5.1 Tutkimusongelmat	29
5.2 Tutkimusmenetelmät	29
5.3 Tutkimusjoukko ja tutkimuksen kulku	30
6 TUTKIMUSTULOKSET	32
6.1 Taustatiedot	32
6.2 Päivähoitotoimiston henkilökunnan toiminnan arviointi	33
6.3 Päiväkodin arviointi	35
6.4 Päiväkodin henkilökunnan toiminnan arviointi	37
6.5 Päiväkodin päivittäisten toimintojen arviointi	41
6.6 Yhteistyön ja hoidon laadun arviointi	44
7 POHDINTAA	49
LÄHTEET	52
LIITTEET	

KUVIOT

Kuvio 1. Päivähoidon laadunarviointimalli

Kuvio 2. Päivähoidon vaikutukset

Kuvio 3. Vanhempien ikä.

Kuvio 4. Toivottu hoitomuoto lapselle.

Kuvio 5. Päivähoitotoimiston työntekijöiden tavoitettavuus.

Kuvio 6. Henkilökuntaan, päiväkodin ja sen toiminnan läpikäyminen lapsen hoitosuhteen alkaessa

Kuvio 7. Aukiolojen vastaavuus perheiden tarpeisiin

Kuvio 8. Henkilökunnan tuttuus, turvallisuus ja pysyvyys

Kuvio 9. Hoitopaikan ilmapiiri

Kuvio 10. Hoitopaikan ryhmäkoko

Kuvio 11. Lapsen hoidosta ja kasvatuksesta käydään keskustelua säännöllisesti

Kuvio 12. Kotikasvatuksen periaatteiden huomioon ottaminen päiväkodin toiminnassa

Kuvio 13. Päivähoidon laatu kokonaisuudessaan.

1 JOHDANTO

Menneinä vuosina päivähoitoa kehitettäessä on painotettu työvoimapolitiittisia syitä ja pienten lasten vanhempien työssäkäyntiä. Lasten päivähoiton kehittämislähtökohtana on ollut lasten hoidollinen tarve vanhempien työssäkäynnin ajaksi. Päivähoidon sisällön ja laadun kehittäminen ovat jääneet vähemmälle huomiolle. Nykyään kuitenkin päivähoito mielletään myös vahvemmin osana elinikäistä oppimista. Erityisesti haasteita tämä asettaa päivähoiton sisällön, laadun ja varhaiskasvatuksen kehittämiseksi. Suomalaisen päivähoiton erityispiirteitä ovat hoidon, kasvatuksen ja opetuksen saumattomuus ja haasteena onkin näiden säilyttäminen. Tässä keskeisellä sijalla on lasten ja vanhempien osallistumisen lisääminen. (Varhaiskasvatustyöryhmän muistio 1999.)

Idea tähän opinnäytetyöhöni lähti työharjoittelun kautta. Suoritin opintoihin kuuluvan harjoittelun Inarin kunnan päivähoitotoimistossa alkuvuodesta 2006. Kunnassa oli meneillään Yhteistyöllä laatuun; YLI-hanke, jossa koko sosiaali- ja terveystoimi sitoutui yhteiseen kehittämishankkeeseen, jonka tavoitteena oli muun muassa valtakunnallisten laatusuosituksen toimeenpano, palvelujen saatavuuden ja laadun turvaaminen. Hankkeen tärkein tavoite oli laatukäsikirjan tekeminen joka yksikköön. Lisäksi päivähoitossa haluttiin luoda laadunhallintamenetelmiä yhteistyössä koko päivähoiton henkilöstön kanssa.

Laatukäsikirjan oli määrä valmistua harjoitteluni aikana ja pääsin itsekin osallistumaan sen loppuun viemiseen. Käsikirjan valmistumisen jälkeen keskustelin Inarin päivähoiton johtajan Pirkko Saarelan kanssa laatutyön arvioinnin etenemisestä ja mahdollisesta asiakastyytyväisyyskyselystä. Sovimme, että toteutan kyselyn opinnäytetyönäni. Aihe vaikutti kiinnostavalta ja olin saanut tutustua laatuun harjoitteluni aikana, sillä se oli hankkeen ansiosta voimakkaasti esillä. Tuoreessa muistissa oli myös koulussa käyty kurssi, joka käsitteli laatua.

Ajatus opinnäytetyöstä muhi päässäni pitkään ja kunnolla työn alkuun pääsin vasta keväällä 2008. Perehdyin päivähoiton laatua käsitteleviin kirjoihin ja muuhun aiheeseen liittyvään materiaaliin. Myös Inarin kunnan päivähoiton laatukäsikirja oli ahkerassa käytössä. Kirjallisuutta löytyi mukavasti ja ensimmäiset sivut teoriaosuudesta muodostuivat maaliskuussa 2008. Teoriaosuus alkoi löytää muotonsa syksyn aikana.

Työ oli pitkiä aikoja tekemättä, mutta maaliskuussa 2009 aktivoitin jälleen. Toukokuussa sain tehtyä kyselyn vanhemmille ja loppukesästä pääsin analysoimaan tuloksia. Kysely käsitteli melko laajasti vanhempien mielipiteitä laadusta ja sitä, kuinka se on heidän mielestään toteutunut.

Kyselyssä halusin tuoda myös esille Inarin kunnan päivähoiton arvoja. Päivähoidossa painottuvat erityisesti seuraavat arvot:

- Turvallisuus
- Avoimuus
- Myönteisyys
- Toisten kunnioittaminen
- Suvaitsevaisuus
- Tasa-arvoisuus

Inarin kunnan päivähoitossa toiminnan perusedellytykset ovat turvallisuus ja luotettavuus sekä hyvä yhteistyö lasten vanhempien kanssa. Päivähoidossa toiminta perustuu kasvatuksellisiin ja opetuksellisiin tavoitteisiin, joissa lähtökohtana on lasten psyykkinen, fyysinen ja sosiaalinen hyvinvointi. Muita lähtökohtia ovat lapsen kokonaisvaltainen oppiminen ja tasapainoinen kehittyminen. (Inarin kunnan päivähoiton esite 2007, 2.)

2 VARHAISKASVATUKSEN HISTORIA SUOMESSA JA INARIN KUNNASSA

2.1 Lastentarhojen synty

Teollisen tuotannon syntyvaiheessa 1700-1800-lukujen taitteessa alettiin kiinnittää enemmän huomiota varhaiskasvatukseen. Naistyövoiman käyttö lisääntyi nopean taloudellisen kasvun turvaamiseksi ja vanhempien tehdessä pitkiä työpäiviä jäivät useat lapset suorastaan heitteille. Aluksi perustettiin sosiaalisia hoitolaitoksia, jotka nimensä mukaisesti edustivat puhtaasti sosiaalihuollollista lähestymistapaa lasten varhaiseen kasvattamiseen. Hoitolaitokset huolehtivat lähinnä köyhien perheiden lapsista, joita käytettiin lapsityövoimana kehräämöissä ja kutomoissa. (Ojala 1993, 14-15.)

Sosiaalisten hoitolaitosten rinnalle alettiin perustaa 1700-luvun loppupuolella asuntoloita, joihin työssäkäyvät köyhät äidit saattoivat jättää lapsensa ”hoitoon”. Aluksi tarjolla oli vain alle 2-vuotiaille tarkoitettuja lastenseimiä, mutta myöhemmin asuntoloita laajennettiin niin, että 2-6-vuotiaille löytyivät laajennetut seimet. Suomen ensimmäinen asuntola perustettiin Tampereelle Finlaysonin tehtaan yhteyteen 1920-luvulla. (Ojala 1993, 15.)

Asuntoloita seurasivat ”pikkulastenkoulut”, joista ensimmäinen perustettiin Englantiin 1816. Pikkulapsikoulut erosivat sosiaalisista hoitolaitoksista edustamalla kasvatuksellista ja opetuksellista lähestymistapaa: pääpaino oli lukemisen, kirjoittamisen ja laskemisen alkeiden opettamisessa. Pikkulastenkoulut rantautuivat Pohjoismaihin 1800-luvun alkupuoliskolla ja Suomen ensimmäiset pikkulastenkoulut perustettiin Kokkolaan, Helsinkiin ja Tampereelle 1840-luvulla. (Ojala 1993, 15.)

Varsinaisen varhaiskasvatuksen aatteellisen läpimurron teki saksalainen Friedrich Fröbel (1782-1852), joka nimitti perustamiaan instituutioita lastentarhoiksi. Fröbel oli tutustunut sosiaalisiin perustein syntyneisiin laitoksiin ja hän piti niitä lastentarha-aatteeseen soveltumattomina. Vuonna 1839 perustamansa lastentarhan perusideat Fröbel ilmaisi seuraavasti:

”Sen tarkoituksena ei ole vain pitää silmällä alle kouluikäistä lasta, vaan sen tulee myös panna heidät toimimaan tavalla, joka vastaa heidän ikäänsä ja olemustaan, vahvistaa heidän ruumistaan, harjoittaa heidän

aistejaan, pitää toiminnassa heidän heräävää henkeään sekä tutustuttaa heidät luontoon ja ihmisten maailmaan. Erityisesti sen tulee ohjata heidän sydäntään ja mieltään oikein ja johdattaa heidät koko elämän alkulähteille, yksimieleisyyteen itsensä kanssa.” (Ojala 1993, 16.)

Fröbeliläinen varhaiskasvatusaate levisi nopeasti ja Suomeen aatteet välittyivät 1860-luvulla Uno Cygnaeuksen (1810-1888) aloitteesta. Cygnaeus tunnetaan myös maamme kansakoululaitoksen perustajana. Cygnaeuksen ja Fröbelin kasvatusta koskevat näkemykset yhtenivät pääosin. Molemmat korostivat sellaisen yhtenäisen kansansivistysjärjestelmän aikaansaamista, jossa pikkulapsipedagogiikalla oli tärkeä merkitys. Vaikka cygnaeuslainen varhaiskasvatusaate ei levinnytkaan sellaisenaan maahamme, ryhdyttiin lastentarhoja perustamaan 1800-luvun lopulla. Niiden tehtävä oli kuitenkin enemmän sosiaalihuollollinen, ei kasvatuksellinen ja kansansivistyksellinen niin kuin Fröbel ja Cygnaeus olivat tarkoittaneet. (Ojala 1993, 23-25.)

Hanna Rothman ryhtyi levittämään lastentarha-aatetta Suomessa Cygnaeuksen kuoleman jälkeen. Berliinissä alan opintoja saanut Rothman perusti kansanlastentarhoja köyhien perheiden hoidotta jääneille lapsille. Ensimmäinen tarha perustettiin vuonna 1888 Helsinkiin. Sosiaalihuollollisesta lähestymistavasta huolimatta Rothman pyrki järjestämään lastentarhojen toiminnan Fröbelin pedagogisten periaatteiden mukaisesti. (Ojala 1993, 26.)

1940-luvun loppupuolelle asti lastentarhojen määrällinen kehitys oli suhteellisen hidasta. Lastentarhojen kasvu pysähtyi toisen maailmansodanaikana, mutta sen aiheuttama katkos kuitenkin kurottiin nopeasti kiinni. 1940-luvun lopulla lastentarhoja oli lähes 150, mutta 1960-luvun lopulla jo hieman yli 350. Päivähoidon suunnitteluun alettiin kiinnittää huomiota 1960-luvun lopulla. Tämän takana oli maassamme tapahtunut nopea elinkeinorakenteen muutos. Työvoiman tarpeen lisääntyessä myös pienten lasten äidit siirtyivät kodin ulkopuolelle työhön. Vuonna 1966 aloitettu päivähoidon valtakunnallinen suunnittelu johti lopulta vuonna 1973 lasten päivähoitolain säätämiseen. Laki velvoittaa jokaisen kunnan huolehtimaan siitä, että päivähoitopalvelut ovat saatavilla kunnan järjestämänä tai valvomana siinä laajuudessa ja sellaisin toimintamuodoin kuin tarve vaatii. Lain säätämisen jälkeen päivähoitopaikat ovat lisääntyneet maassamme voimakkaasti. (Ojala 1993, 29, 174-177.)

2.2 Päivähoito Inarin kunnassa

Kunnallinen päivähoito alkoi Inarissa 1.10.1974 perhepäivähoitona, jolloin työnsä aloitti 12 perhepäivähoitajaa omissa kodeissaan. Samana syksynä Kansalaisopisto järjesti ensimmäisen perhepäivähoitajakurssin, joka oli laajuudeltaan 150 tuntia. Kunnallinen päivähoito laajeni vähitellen ja perhepäivähoitajien määrää lisättiin vuosittain. Määrän ollessa huipussaan vuonna 1976 Inarissa työskenteli yhteensä 35 perhepäivähoitajaa. Tuolloin aloitettiin myös päiväkodin suunnittelu ja 32-paikkainen päiväkotitoiminta alkoi syksyllä 1977. Päiväkodin lisäksi Ivalon ala-asteen tiloissa toimi vuosina 1984-1992 20-paikkainen koululaisten päiväkotitoiminta. (Inarin kunnan päivähoitoon laatukäsikirja 2008.)

Saariselälle perustettiin ryhmäperhepäiväkotitoiminta vuonna 1989 ja se muutettiin päiväkodiksi 1997 maaliskuun alusta alkaen. Tällöin perustettiin lastentarhanopettajan ja päivähoitajan toimet ja päiväkotitoiminta on toiminut siitä alkaen arkipäivisin päiväkotina ja illat ja viikonloput ryhmäperhepäiväkotina. Vuonna 1990 perustettiin Ivaloon Mutamaan ryhmäperhepäiväkotitoiminta kasvavan vuorohoidon tarpeen vuoksi. Myös perhepäivähoitotoiminnassa hoidettiin ilta-, yö- ja viikonloppuhoitoa tarvitsevia lapsia, mutta vuodesta 1989 alkaen Ivalon alueen viikonloppuhoito järjestettiin ryhmäperhepäiväkodissa. Lopulta syksystä 2005 alkaen Ivalon alueen yö- ja viikonloppuhoito keskitettiin kokonaan Mutamaan ryhmäperhepäiväkotitoimintaan. (Inarin kunnan päivähoitoon laatukäsikirja 2008.)

Vuonna 2006 Mutamaalla havaittiin ilmanlaatuongelmia, jolloin ryhmäperhepäiväkotitoiminta muutti Rajakankaalle tilapäisiin tiloihin ja nimi muutettiin Rajan vuororyhmäperhepäiväkodiksi. Ivalon päiväkodin remontin valmistuttua vuororyhmäperhepäiväkotitoiminta lopetti toimintansa ja muuttui virallisesti Ivalon päiväkodin vuororyhmäksi 1.1.2009. (Saarela, 2009.)

Vuodesta 1995 alkaen saamenkielisen päivähoitoon kysyntä lisääntyi ja alkuun saamenkielistä hoitoa järjestettiin kolmiperhepäivähoitona. Inarin ryhmäperhepäiväkotitoiminta aloitti toimintansa vuonna 1996 Inarin kirkonkylässä ja seuraavana vuonna toimintansa aloitti Ivalon ryhmäperhepäiväkotitoiminta. (Inarin kunnan päivähoitoon laatukäsikirja 2008.)

Syksyllä 2009 hoidon piirissä oli yli kaksisataa lasta ja heistä oli huolehtimassa noin viisikymmentä päivähoiton työntekijää. Päiväkotihoidon järjestetään kahdessa päiväkodissa. Perhepäivähoito järjestetään pääsääntöisesti hoitajan omassa kodissa. Lisäksi on kolme ryhmäperhepäiväkotiä, joista kaksi on pohjoissaamenkielisiä. Koltansaamenkielistä ja inarinsaamenkielistä (ostopalvelu) päivähoitoa järjestetään kielipesissä kielikylpymenetelmää käyttäen. (Inarin kunnan päivähoito ja esiopetus 2009.)

Päivähoiton tarve oli huipussaan vuonna 1985, jolloin Inarin päivähoiton piirissä oli yhteensä 369 lasta. Vuonna 1985 päivähoiton kysyntä alkoi hiljalleen vähentyä työttömyyden ja muuttoliikkeen lisääntyessä. Tämä johti ensin perhepäivähoitajien lomautuksiin vuonna 1991. Myöhemmin päivähoiton henkilöstöohjelmaan sisältyi 20 perhepäivähoitajan toimen vähennys. Osa vähentämisistä tehtiin lomautusten ja irtisanomisten avulla, osa hoitajista puolestaan siirtyi lomautuksen jälkeen mm. työttömyyseläkkeelle. 2000-luvulta alkaen päivähoiton tarve on tasaantunut, joten pitkäaikaisten lomautusten määrä on huomattavasti vähentynyt. (Inarin kunnan päivähoiton laatukäsikirja 2008.)

Inarin kunnassa matkailu vaikuttaa vahvasti ja hoidon tarvetta on vaikea arvioida etukäteen. Hoitopaikan tarve saattaa kuitenkin tulla nopealla aikataululla. Kuntaan muuttavat, matkailualalla työskentelevät perheet kaipaavat joustavia päivähoitopalveluita (esimerkiksi vuoroahoito), mutta myös muut seikat, kuten asuntojen saatavuus tunturialueella vaikuttavat muuttohalukkuuteen. Näillä palveluilla voidaan houkutella lisää perheitä paikkakunnalle, mikä olisi ihanteellinen tilanne kunnalle.

Nykyinen taloustaantuma ei välttämättä tunnu kunnan päivähoiton tarpeen vähenemisenä. Päivähoitossa on vähän lapsia niin sanotuilla virikepaikoilla, mutta yleisesti ottaen vanhemmat haluavat pitää kiinni lapsen hoitopaikasta, vaikka tarvetta hoitoon ei olisikaan. Inarin kunnassa on vähän avointa varhaiskasvatuksellista toimintaa, joten päivähoito on tärkeässä asemassa lasten sosiaalisen vuorovaikutuksen kehittämisessä.

3 PÄIVÄHOIDON LAATU

3.1 Laatuksite ja laadunhallinta

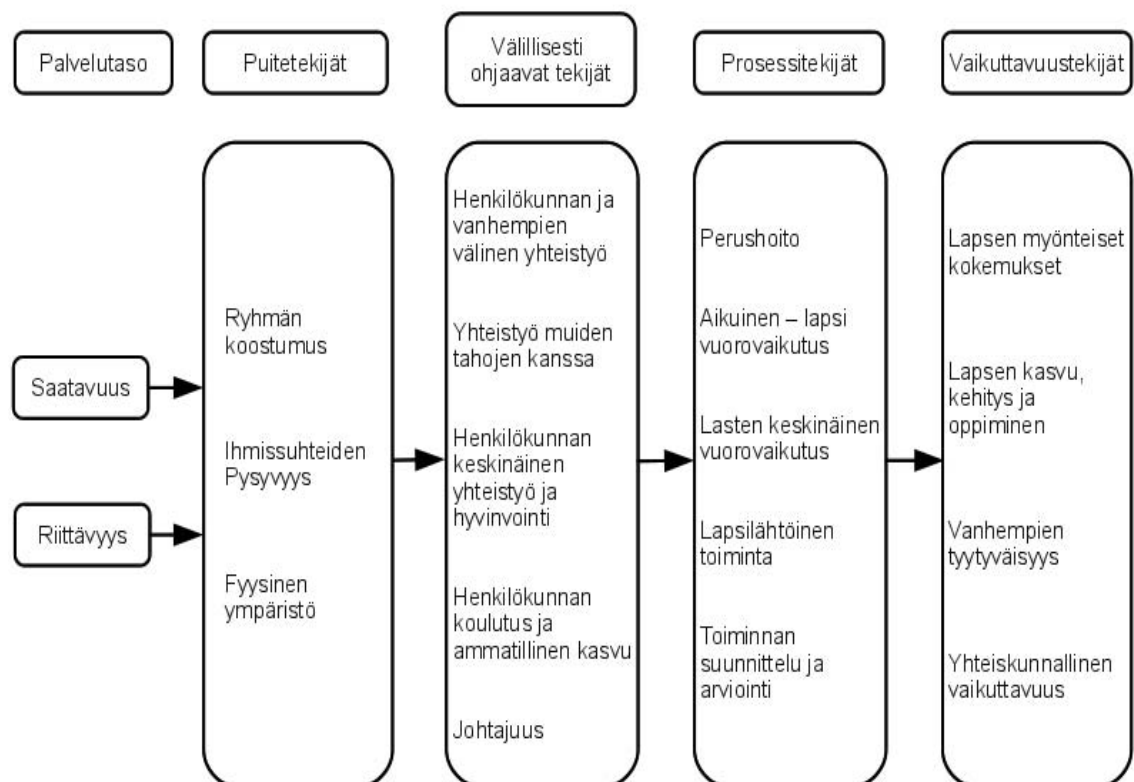
Laadun käsitteelle ei ole olemassa yhtä ainoaa oikeaa ja objektiivista määritelmää. Käsitteen kuvaaminen on aina suhteellista riippuen omista intresseistä, arvoista, uskomuksista, tarpeista ja pyrkimyksistä. Laatuun liittyvien erilaisten määrittelytapojen ja näkökulmien ymmärtäminen on välttämätöntä silloin, kun on kyse laadun kehittämisestä. (Hujala & Parrila & Lindberg & Nivala & Tauriainen & Vartiainen 1999, 54-55.) Voidaan todeta, että ”monissa yhteyksissä laatu liitetään asiakastyytyväisyyteen, joten kokonaisuudessaan laadun katsotaan muodostuvan niistä tekijöistä, jotka vaikuttavat asiakastyytyväisyyden ilmaisemiseen” (Hujala & Puroila & Haapakoski & Nivala 1998, 181).

Toimintatapaa, jonka avulla lapset, vanhemmat, henkilökunta ja hallinto yhdessä arvioivat ja kehittävät toimintaa kohti tavoitteita kutsutaan varhaiskasvatuksen laadunhallinnaksi. Sen keskeiset osat ovat varhaiskasvatuksen perusteiden pohdinta, arviointi ja kehittäminen. Jokaisella työyksiköllä on oma tapansa toimia, arvioida ja kehittää toimintaansa. Lasten, vanhempien ja henkilökunnan kanssa yhdessä tapahtuva toiminnan perusteiden pohdinta luo jokaiselle yksikölle oman pohjan laadunhallinnan toteuttamiselle. Tämä lisää myös eri toimijoiden sitoutumista jatkuvaan laadunhallintatyöhön. Yhteistyö laadunhallintatyössä lisää asiakkaiden mahdollisuuksia vaikuttaa varhaiskasvatuksen kehittämiseen. (Hujala ym. 1999, 56-57.)

Pohdittaessa valtakunnallista laadunhallintaa, voidaan keskeisimpänä lähtökohtana pitää pyrkimystä tasalaatuisen ja hyvään palveluun käytettävissä olevin voimavaroin. Palvelujärjestelmien toimivuus ja niiden kyky vastata tasapuolisesti koko väestön palvelutarpeisiin ovat olennaisia kysymyksiä tarkasteltaessa valtakunnallista laadunhallintaa. Julkisella sektorilla laadunhallinnassa on kysymys julkisten peruspalvelujen oikeuttamisesta. (Hujala ym. 1999, 57.)

3.2 Päivähoidon laatutekijät

Varhaiskasvatuksen laatutekijät ovat laadun keskeisiä tekijöitä ja niille on asetettu tiettyjä laatuvaatimuksia ja -tavoitteita (Hujala ym. 1999, 59). 1990-luvun taitteessa alkoi tutkimustyö, johon varhaiskasvatuksen laatutekijöiden rakentaminen perustuu. Erityisen vireää laadun tutkiminen oli Yhdysvalloissa. Varhaiskasvatuksen laadunarviointimalli, joka toimii käsittelyssä olevien laatutekijöiden perustana, pohjautuu lähinnä kansainvälisten laatututkimusten analyysiin. Näiden analyysien perusteella voidaan erottaa neljä erilaista laatutekijää päivähoidon laatua tarkasteltaessa: päivähoidon laatua säätelevät **puitetekijät**, toiminnallisesti laatua säätelevät **välilliset tekijät**, **kasvatusprosessiin** liittyvät tekijät sekä **vaikutukselliset tekijät** (kuvio 1). Näitä neljää tekijää voidaan tarkastella erikseen, mutta yhdessä nämä muodostavat kokonaisuuden, jonka pohjalta laatua voidaan arvioida kokonaisvaltaisesti. (Hujala ym. 1999, 77.)

Kuvio 1. Päivähoidon laadunarviointimalli. (Hujala ym. 1999, 78)

Seuraavassa käsittelen **puitetekijöitä** tarkemmin. Yhdysvaltalainen NICHD tutkijaryhmä selvitti sekä päiväkodin, perhepäiväkodin että kotiympäristön varhaiskasvatuksen laatua. Tutkimuksessa kävi ilmi, että sekä ryhmäkoko ja aikuisten ja lasten määrän välinen suhdeluku että aikuisen kasvatustähtäminen ovat merkittäviä hoidon laatuun vaikuttavia tekijöitä. Tutkimukset ovat tuoneet selkeästi esille ryhmän koon sekä henkilöstön ja lasten välisen suhdeluvun – aikuisten määrän suhteessa lapsiryhmän kokoon - keskeisen merkityksen laadun määrittäjinä. Suhdeluku on voimakkaasti yhteydessä esimerkiksi lapsen verbaalisen ilmaisun määrään ja kykyyn sitoutua leikkiin. Pienissä ryhmissä lapsen on helpompi osallistua toimintaan ja esittää omia ajatuksiaan, harkiten ja keskittyen puuhiinsa. Pienissä ryhmissä aikuinen pystyy osallistumaan toimintaan, eikä pelkästään valvomaan sitä. (Hujala ym. 1999, 86-87.)

Suomen aikuinen – lapsi suhdeluku 1:7 näyttää kansainvälisesti vertaillen numerona hyvältä, mutta päivähoitotodellisuuden suhteuttamisen jälkeen totuus on toinen. Suomessa lapsien päiväkodissa viettämä aika on pidempi moneen muuhun maahan verrattuna. Pitkien päivien aikana kasvaa myös saatavilla olevan aikuisen merkitys. Kaikki aikuiset, jotka lasketaan mukaan suhdelukuun, eivät ole paikalla koko päivää, sillä yksi aikuisista tulee aamuvuoroon, yksi keskipäiväksi ja yksi iltavuoroon. Näin ollen ryhmässä on saatavilla vain yksi aikuinen lapsen hoidon alku- ja loppupuolella. (Hujala ym. 1999, 89.)

Tutkimuksissa on nostettu yhdeksi tärkeäksi laadulliseksi puitetekijäksi hoitosuhteen pysyvyys. Hujala ym. (1999, 94) kirjoittavat teoksessaan Melhuishin tekemistä tutkimuksista (Melhuish 1993), joiden mukaan lapset reagoivan eri tavalla pysyviin hoitajiin ja vaihtuviin aikuisiin. Pienen lapsen kommunikaatio ja lapsen käyttämät omat ilmaisut tulevat paremmin ymmärretyksi pysyvässä hoitosuhteessa. Tämän myötä aikuinen pystyy reagoimaan herkemmin ja paremmin lapsen ilmaisemiin tarpeisiin. Lapsen ja aikuisen väliselle vuorovaikutukselle ja sitä kautta rakentuvalla kiintymyssuhteelle pysyvä hoitosuhde antaa hyvän perustan. Erityisen tärkeää hyvän ja turvallisen kiintymyssuhteen rakentuminen on alle kolmevuotiailla lapsilla. Heihin kohdistuu myös negatiivisemmin hoitajan vaihtuminen kuin sitä vanhempiin lapsiin. Pysyvä hoitosuhde näkyy lasten kehityksessä muun muassa turvallisempana kiintymyssuhteena, korkeatasoisempana leikkinä ja kehittyneempinä kielellisinä taitoina.

Lasten tasapainoisen kasvun, kehityksen ja hyvinvoinnin edistämisen lisäksi päivähoidon tehtävä on myös vaalia lasten terveyttä ja turvallisuutta. Turvallinen hoitoympäristö ja hoitotilat nousivat yhdeksi tärkeimmistä vanhempien arvostamista laatutekijöistä suomalaisten päivähoitolasten vanhempien laatuäkemyksiä kartoittaneissa tutkimuksissa. Melhuishin tutkimusten mukaan vaarallisessa ympäristössä kasvattajat keskittyvät lasten toiminnan kontrollointiin, jolloin he eivät pysty vaarojen välttämiseksi tarjoamaan lapsille rikkaita, uusia kokemuksia. Tärkeää on kiinnittää huomio terveellisen ja turvallisen ympäristön suunnitteluun ja rakentamiseen sisä- ja ulkotiloissa päivähoidon laadun kannalta. Hyvä ympäristö tarjoaa mahdollisuudet riittävään liikuntaan ja siellä korostuvat ekologiset ja elämykselliset ominaisuudet. (Hujala ym. 1999, 96.)

Seuraavaksi käsittelen **välillisesti ohjaavia tekijöitä**. 1980-luvulla tehtiin keskeinen tutkimuslöydös, joka nostaa perheen ja päivähoiton yhteistyön ja toiminnallisen jatkuvuuden modernin varhaiskasvatuksen keskiöön. Löydöksen mukaan kaikki lapsen arkipäivän toistuvat toiminnot ja toimintaympäristöt ovat syvällisesti osallisia lapsen kasvuun ja kehitykseen. Tämä nostaa esille varhaiskasvatuksellisen haasteen, jossa tarkoituksena on vaikuttaa kokonaisvaltaisesti lapseen ja perheeseen ja edistää lapsen ensisijaisen kasvuympäristön, perheen, hyvinvointia. Kuuntelemalla perheiden omia määrittelyjä tilanteestaan ja tuen tarpeistaan sekä pyrkimällä vastaamaan näihin tarpeisiin yksilöllisin palveluin ja yhteistyömuodoin onnistutaan varhaiskasvatuksessa parhaiten. (Hujala ym. 1999, 99, 101.)

Kasvatuskumppanuudella tarkoitetaan vanhempien ja henkilöstön tietoista sitoutumista toimimaan yhdessä lapsen yksilöllisen kasvun, kehityksen ja oppimisen tukemisessa. Tämän saavuttaminen edellyttää keskinäistä luottamusta, tasavertaisuutta ja toistensa kunnioittamista. Vanhemmat tuntevat oman lapsensa parhaiten ja henkilöstöllä taas on koulutuksen antama ammatillinen osaaminen. Kasvatuskumppanuuden ja tasavertaisen yhteistyön edellytysten luominen on henkilöstön vastuulla. Päivittäisten keskustelujen avulla ja lapsen oman varhaiskasvatussuunnitelman kautta kasvatuskumppanuus konkretisoituu. (Inarin kunnan päivähoiton laatuäkikirja 2008, 53.) Vaikka henkilökunnalla onkin tärkeä rooli heidän ja vanhempien välisen yhteistyön luomisessa, on mielestäni vanhemmilla oma osansa tässä yhteistyön rakentamisessa. Niin kuin edellä kerrottiin, vanhemmat tuntevat oman lapsensa parhaiten ja tuomalla

henkilökunnalle tätä tuntemusta esille, he voivat vaikuttaa lapsensa päivähoiton toteutumiseen.

Vanhempien, päivähoitajien, opettajien ja muiden kasvattajien ja aikuisten elämänpiirin ja heidän muodostamiensa vuorovaikutussuhteiden kautta yhteiskunnallinen ympäristö vaikuttaa lapseen ja kasvatukseen sekä suoraan että välillisesti. Laadukas varhaiskasvatus päivähoitossa on seurausta laaja-alaisesta yhteistyöstä lapsen eri kasvuympäristöjen välillä. (Hujala 1999, 106.) Lasten terveyteen ja kasvatukseen liittyvät kysymykset, päivähoiton toiminnan täydentäminen, paikalliset tarpeet sekä resurssien mielekäs käyttö ovat lähtökohtana muiden tahojen kanssa työskennellessä. Jotta yhteistyö toteutuu sovittujen tavoitteiden mukaisesti, on se kirjattava toiminnan suunnitteluun ja näin varmistettava, että eri yhteistyötahot ovat mukana. Osapuolten kesken voidaan jo etukäteen keskustella yhteistyön periaatteista, määrästä ja laadusta tulevaa yhteistyötä suunniteltaessa. (Pyykkö & Salpakivi & Vuorio 1985, 120, 122.) Päivähoiton kanssa yhteistyössä toimivia tahoja ovat muun muassa neuvola ja sosiaalityöntekijät. Toteutettavan yhteistyön lähtökohtana tulisi aina olla lapsen hyvinvointi.

Tutkimusten mukaan myös henkilökunnan keskinäinen yhteistyö nousee välillisesti varhaiskasvatuksen laatuun vaikuttavaksi tekijäksi (Hujala ym. 1999, 111). Työssä lasten kanssa aikuisten välinen hyvä yhteistoiminta heijastuu helposti, sillä lapsi aistii ilmapiirin, vaikka asiasta ei puhuttaisikaan. Tämän vuoksi tehtävien yhteisymmärrykseen perustuva jako, niiden mieluinen suorittaminen ja muiden työn arvostaminen ovat merkityksellisiä päivähoiton henkilöstön keskuudessa. Nämä vaikuttavat lapseen ja heidän toimintaansa ollen osa päivähoiton kasvatustoimintaa. Päivähoiton kasvatushenkilöstö tarvitsee tehtävässään toisinaan apua ulkopuoliselta konsulttihenkilöltä. Jos arkityötään tekevä kasvattaja on joutunut täydelliseen umpikujaan, on erityisasiantuntijasta apua ongelmavyöhdin avaamisessa. (Pyykkö ym. 1985, 129-130.)

Tutkimuksen mukaan (Lera, Owen & Moss 1996) suomalaisissa päiväkodeissa työskentelee koulutukseltaan maailman huippuluokkaa olevia kasvattajia. Tutkimuksissa on todettu, että lapsiryhmän kokoa ja aikuinen - lapsi suhdelukua merkittävämpi päivähoiton laatuun vaikuttava tekijä on henkilökunnan koulutus. Tarjotun hoidon laatuun vaikuttavia keskeisiä tekijöitä ovat kasvattajan yleinen

koulutustaso ja varhaiskasvatuksellinen koulutus. (Hujala ym. 1999, 116.) Jatkuvaa itsensä kasvattaminen, tietojen tarkistaminen ja arvojen punnitseminen on osa kasvatustyötä. Taito sekä halu käyttää uutta tietoa hyödyksi sekä jatkuva uusimman tiedon tasolla pysytteleväminen ovat päivähoiton henkilöstön kehittymisen edellytyksenä. Ennen kaikkea uusien tietojen hyödyntäminen on kohdistettava lasten kasvuedellytysten parantamiseen. Lasten olojen parantaminen on ensisijaisena muiden uudistusten rinnalla ja tästä päivähoiton henkilöstön on otettava vastuu. Hyvän yhteishengen omaava työyhteisö voi kasvaa yhdessä ja ylittää mittaviin tuloksiin. Työyhteisön jäsenten toisilleen antama suora, rakentava palaute ja toiminnan arviointi auttavat kasvattajia kehittymään jatkuvasti. (Pyykkö ym. 1985, 133-134.)

Mielestäni ammattitaidon jatkuvalla kehittämisellä on tärkeä osa päivähoiton laadussa. Varhaiskasvatus kehittyy koko ajan ja uudet tutkimukset tuovat tuoretta tietoa päivähoiton maailmasta. Työntekijä voi opiskella itsenäisesti, mutta mielestäni myös työnantajalla on velvollisuus järjestää koulutusta tarvittaessa. Yhteistyöllä vanhat ja uudet työntekijät voivat luoda laadukkaan päivähoiton. Vanhoilla työntekijöillä saattaa olla jopa kymmenien vuosien kokemus alalta ja sitä kautta osaamista on kertynyt laajalti. Uusilla työntekijöillä taas on tuore näkökulma asioihin, jota he voivat työssä käyttää hyväksi. Yleensä nämä kaksi toimivat hyvässä yhteistyössä, mutta toisinaan tapahtuu törmäyksiä. Joskus vanhat työntekijät ovat haluttomia muuttamaan tuttuja, hyväksi havaittuja menetelmiä ja uudet työntekijät taas tuovat omia näkemyksiään esille turhan voimakkaasti.

Varhaiskasvatuksen johtajuudesta puhuttaessa voidaan nostaa esille kaksi asiaa: ensiksi päivähoiton toimitsijat sitoutuvat varhaiskasvatustyön tavoitteelliseen kehittämiseen ja toiseksi ottavat vastuun varhaiskasvatuksen laadunhallintatyön toteutumisesta (Hujala ym. 1999, 118). Perustan asiakassuuntauneelle työskentelytavalle ja toiminnan jatkuvalla kehittämiselle organisaation johto luo omalla henkilökohtaisella esimerkillään. Tavoitteiden asettamisen ja edellytysten luomisen lisäksi johtajat vastaavat yksikön toiminta-ajatuksen ja tavoitteiden määrittelystä. He luovat pohjan toiminnalle sekä asioiden tekemiselle oikein ja viestittävät toiminnallaan, että ovat sitoutuneita asiakkaisiin ja jatkuvaan kehittämiseen. Lähes jokainen päivähoitoyksikön aikuinen toimii usein myös johtajana. (Päivähoiton laadun arviointiperusteet: virikkeitä sisäiseen arviointiin ja kehittämiseen 1999, 11, 14.) Johtamistyössä johtaja auttaa yksilöitä ja työryhmiä saavuttamaan tavoitteensa. Lisäksi johtajan tehtäviin kuuluvat

päätösten tekeminen ja muutosten aikaansaaminen Voidaan myös ajatella, että johtajuudessa taataan jo saavutetun hyvän toimintatason tai resurssien ylläpitäminen. (Hujala ym. 1999, 118.)

Seuraavaksi käsittelen **prosessitekijöitä** tarkemmin. Puitetekijät ja välilliset tekijät säätelevät kasvatusprosessia, johon kasvatustieteellisen laatukeskustelun ytimen tulisi kohdistua. Prosessitekijöiden yleensä oletetaan säätelevän tuotoksia. Suomalaisen päivähoidon kasvatustavoiteajattelussa pyritään tukemaan prosesseja, jotka edistävät lapsen kasvua, kehitystä, oppimista ja kokonaisvaltaista hyvinvointia, mutta ei määritellä tuotoksia. (Hujala 1998, 191.)

Lapsen kokonaisvaltainen hoito, kasvatus ja opetus yhdistyvät perushoidossa luontevaksi toimintakokonaisuudeksi. Fyysinen hyvinvointi, jonka edellytyksenä on perushoidosta huolehtiminen, nousee oleelliseksi laadun tekijäksi lapsen ollessa hoitopaikassa koko päivän. Lapsen fyysisen ja psyykkisen kehityksen ja kasvun edistäminen, lapsen terveyden ja toimintakyvyn vahvistaminen ja suojeleminen sekä omatoimisuuden tukeminen ovat perushoidon tavoitteena. Hyvin toteutettu perushoito tehdään yhteistyössä vanhempien kanssa ottaen huomioon lasten yksilölliset tarpeet. Perushoitoon kuuluu huolehtiminen seuraavista asioista: terveellinen ravitsemus, riittävä uni ja lepo, liikunta, ulkoilu, henkilökohtainen hygienia ja puhtaus sekä tarkoituksenmukainen vaatetus. (Hujala ym. 1999, 129.) Perushoito käsittää siis kaikki päiväkodissa päivittäin tapahtuvat toiminnot. Lapsille rutiinit ovat tärkeitä ja niistä kiinni pitäminen onnistuu perushoidon avulla.

Kasvatuksessa ja oppimisessa on tärkeää lapsen ja aikuisen vuorovaikutuksen luonne, jonka tulee olla aitoa ja rakentavaa (Koski 2002, 137). Suuren vastuun kantajia ovat lasten kanssa työskentelevät aikuiset. Jotta lapsi tulee rakastetuksi, kunnioitetuksi ja arvostetuksi itsenään, on aikuisen tärkeä tunnistaa lapsen oma persoonallinen laatu ja kyetä vastaamaan siihen. (Kiesiläinen 1994, 134.) Lapsen ja aikuisen välinen vuorovaikutus saatetaan nähdä aikuisen yksipuolisena kommunikaationa, sillä lapsen oletetaan jäävän vuorovaikutustilanteissa aina toiseksi aikuisten hallitessa tilannetta. Lapsella on kuitenkin aktiivinen rooli vuorovaikutustilanteissa. Lapset osallistuvat tilanteisiin aloittamalla uusia keskusteluita ja jatkamalla toisten aloittamia puheenaiheita. Vuorovaikutustilanteet ja niiden ohjaaminen on aikuisen vastuulla lapsen aktiivisesta roolista huolimatta. (Virolainen 2006, 141.)

Ollessaan vuorovaikutuksessa samanikäisten lasten kanssa, he oppivat paljon toisiltaan. Lapset oppivat sellaisia asioita, joita aikuiset pyrkivät opettamaan heille ja sellaisia ”taitoja”, joihin aikuiset eivät aina ole kovin ihastuneita, kuten esimerkiksi kiroileminen. Oppiminen tapahtuu sosiaalisen kanssakäymisen kautta, mikä tarkoittaa, että kaikki vuorovaikutustilanteet ovat samalla oppimistilanteita. Yhdessä lapset ratkovat olemassaolon ja identiteetin kannalta keskeisiä kysymyksiä. Lapsiryhmässä lapsi samaistuu toisiin ihmisiin, jotka ovat samankokoisia, tekevät samantyyppisiä asioita ja nauravat samanlaisille jutuille. Erilaisten toistuvien toimintojen, kuten matkimisen, sanallisten leikkien, vitsien ja tarinoiden kertomisen avulla lapset luovat ja ylläpitävät yhteenkuuluvuuttaan. Vuorovaikutuksessa toistensa kanssa lapset vaihtavat kokemuksia ja luovat yhteisiä normeja. Mukaan pääseminen ja mukana oleminen ovat perustehtäviä lasten vuorovaikutuksessa. Erilaisten suhtautumistapojen omaksuminen ja sosiaalisten mallien oppiminen ovat asioita, joiden avulla lapsi pystyy liikkumaan erilaisissa sosiaalisissa tilanteissa. (Strandell 1995, 182-183.)

Yksilöllisyyden kunnioittamisen ja yksilöiden välisen tasa-arvon ihanne ovat lapsilähtöisen kasvatustajattelen pohjana. Tämän mukaan jokainen lapsi hyväksytään sellaisena kuin hän on eikä lasta pyritä sovittamaan mihinkään tiettyyn ennalta määrättyyn muottiin. (Hytönen 1998, 14.) Lapsen kiinnostuksen kohteita tulee arvostaa ja tukea ympäröivän todellisuuden tutkimisessa. Lapsilähtöisessä opetuksessa tavoitteet liitetään osaksi jokapäiväisiä toimintoja siten, että oppimisesta tulee luonnollinen osa lapsen arkipäivää. Tutuin tapa lapselle toimia ja tutustua maailmaan on leikki. Tärkeää olisi säilyttää oppimisen ilo ja lapsen aktiivinen rooli oppijana. Tämä onnistuu yhteiskunnallisen oppimisen avulla, jossa lapset toimivat pienryhmissä ollen vuorovaikutuksessa toistensa, aikuisten ja ympäristön kanssa. Lähtökohtana toiminnassa on lapsen kiinnostuksen kohteet ja hänen nykyisen tietotasonsa huomioiminen. Käyttäen esimerkiksi sadutusta apuna voidaan kiinnostuksen kohteet ja tietotaso saada selville. (Ovaska 2004, 166-168.) Jokainen lapsi on oma yksilönsä ja jokaisella on oma tapansa oppia. Ryhmässä toimiminen on tärkeää, mutta yksilöllinen huomioiminen antaa lapselle positiivisen kokemuksen. Nykypäivänä ryhmäkoot ovat päivähoidossa melko suuria ja henkilökunnan huomiota enemmän vaativa lapsi vie sitä toisilta pois.

Päivähoidon toiminnan suunnittelu on tulevan toiminnan ennakointia ja käytännön toteutuksen tukemista. Laajoista kasvatusalueista pyritään valitsemaan olennainen osa

suunnittelun avulla ja rakentamaan se niin, että kyseinen tilanne se palvelee mahdollisimman hyvin lasten hoitoa, kasvatusta ja opetusta. Kasvatuksen selkeys ja johdonmukaisuus voidaan varmistaa suunnittelulla. Kun kasvattajalle on toiminnan tavoitteet selvät, hän pystyy etenemään johdonmukaisesti. Tämän seurauksena hänen lapsille asettamansa vaatimukset ovat päivittäin samat ja lapsi omaksuu ne vähitellen käyttäytymisensä normeiksi. Suunnittelulla voidaan myös tukea lapsen yksilöllistä kasvua, sillä jokainen lapsi tarvitsee juuri omien ominaisuuksiensa arvostamista, vahvojen puolien tukemista ja heikoissa kohdissa rohkaisemista. (Pyykkö ym. 1985, 68-69.)

Arviointi on tärkeä osa kasvatustoimintaa, sillä se antaa tietoa toiminnan onnistumisesta ja saatu palaute voidaan hyödyntää toiminnan kehittämisessä. Arvioinnissa palataan uudelleen tavoitteisiin, jotka on toimintaa suunniteltaessa asetettu sekä tarkastellaan, mitkä tavoitteet on saavutettu. Mitä huolellisemmin toiminta on suunniteltu, sitä helpompi on sen arviointi. Selkeät tavoitteet ovat monesti myös paremmin mitattavissa. (Pyykkö ym. 1985, 100.) Arviointitiedon tulee hyödyntää lasta ja perhettä ainakin seuraavilla tavoin: sen tulee johtaa lapsen kehittymistä ja itsenäistymistä tukevaa toimintaa ja siitä tulee ilmetä lapsen tarpeet, hänen vahvuutensa, kiinnostuksen kohteensa ja kehityspotentialinsa. Lapsen kasvu ja kehitys on jatkuvaa ja ajan myötä hänen perheensä tilanne muuttuu. On tärkeää, että suunnitelma- ja arviointityö on jatkuvaa, ja näihin muutoksiin vastaavaa. (Hujala ym. 1999, 150.)

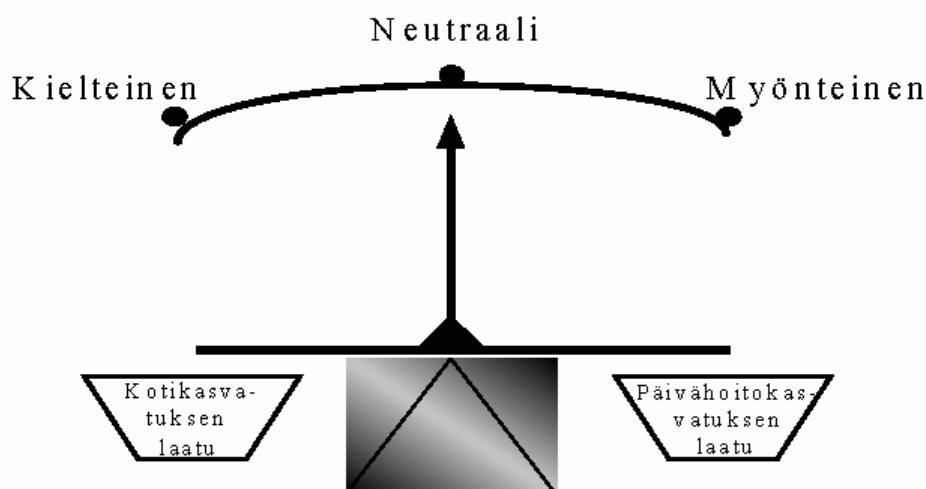
Viimeiseksi tarkastelen **vaikuttavuustekijöitä** tarkemmin. Asioita, joita päivähoito saa aikaan joko palvelun käyttäjissä tai toimintaympäristössä, kutsutaan päivähoiton vaikuttavuustekijöiksi. Vaikuttavuutta arvioidaan lasten, vanhempien ja yhteiskunnan näkökulmasta. Päivähoiton vaikuttavuuden lisäämiseen pyritään päivähoiton arvioinnilla ja siihen pohjaavalla kehittämisellä. (Hujala ym. 1999, 155.)

Varhaiskasvatuksen prosessitekijöiden laadukkuus ja toimivuus ovat Melhuishin (1993) mukaan edellytys lapsien onnellisuudelle ja tyytyväisyydelle. Lapsen myönteiset kokemukset ovat pitkälle verrattavissa laatuun päivähoitossa, sillä ne johtavat lapsen myönteiseen kehittymiseen. Lasten omia kokemuksia päivähoitokasvatuksensa suhteen on tutkittu vähän. Mieleenpainuvimmiksi asioiksi lasten päivähoitokokemuksissa ovat Huttunen ja Tamminen (1991) tutkimuksissaan todenneet päivähoiton ihmissuhteet,

kasvattajat ja kaverit sekä yhteiset leikit. Erilaiset pakot, vaatimukset ja säännöt tuotiin yleisesti esille kielteisinä asioina. (Hujala ym. 1999, 156.)

Mielestäni päivähoidolla voi olla hyvinkin pitkäkestoiset vaikutukset lapsen elämässä. Lapsi voi saada päivähoidosta pitkäaikaisia, jopa elinikäisiä ystävyysuhteita, jotka auttavat lasta muun muassa sopeutumaan koulumaailmaan. Päivähoidon positiiviset kokemukset, kuten ryhmään mukaan pääseminen ja hyväksytyksi tuleminen, seuraavat lasta hänen muistoissaan mukavina hetkinä. Erilaiset pakot ja säännöt, kuten ”pakkosyöttäminen”, seuraavat lasta puolestaan negatiivisena asiana. Tämä saattaa ilmetä esimerkiksi jonkun tietyn ruokalajin välttelemisenä pakkosyömisestä ja siihen liittyvän ahdistavan muiston takia.

Päiväkodissa olleiden lasten seurantatutkimuksissa on tullut ilmi, että päivähoitossa olo edistää lasten myöhempää koulussa pärjäämistä, selviytymistä sosiaalisissa tilanteissa ja myöhempää sopeutumista yhteiskuntaan. Viime aikojen laatututkimukset (Melhuish 1993; Hujala-Huttunen 1995) ovat kuitenkin kyseenalaistaneet näitä tutkimuksia ja kytkevät tulostekijöiden arvioinnin aina riippuvaiseksi sekä päivähoitolaadusta, kotikasvatuksesta laadusta että lapsikohtaisista tekijöistä. Melhuish (1993) on laajaan päivähoitolaadun vaikutustutkimukseensa pohjaten osoittanut koti- ja päivähoitokasvatusta laadun keskinäisen riippuvuuden ja havainnollistanut sitä vaakamallin mukaan (kuvio 2). (Hujala ym. 1999, 158.)

Kuvio 2. Päivähoidon vaikutukset (Hujala ym. 1999, 158)

Vaakakuviosta (kuviot 2) käy ilmi, että päivähoitolla ei ole osoitettu olevan sen paremmin myönteisiä kuin kielteisiääkään vaikutuksia lapsen kasvuun ja kehitykseen, jos päivähoito ja koti ovat laadultaan samantasoisia kasvuympäristöjä lapselle. Kotikasvatuksen ollessa laadultaan hyvää ja päivähoiton päinvastoin huonoa, kallistuu vaa'an vaikutuksia osoittavan nuolen kärki kielteiseen suuntaan. Jos taas päivähoitokasvatuksen laatu on hyvää ja kotikasvatuksen huonoa, voidaan päivähoitokasvatuksella todeta olevan myönteisiä vaikutuksia. Laadukkaasta kasvatuksesta hyötyvät eniten lapset, jotka ovat erityisen kasvatuksen ja hoivan tarpeessa (Hujala ym. 1999, 159.)

Varhaiskasvatuksen laatua tutkittaessa on tärkeään osaan noussut vanhempien tyytyväisyys. Vanhemmat on nähty asiakkaina, joiden näkökulmat ohjaavat heidän päivähoitovalintojaan. Päivähoiton laatua pidetään dynaamisena ja subjektiivisena käsitteenä, jolloin kaikkien eri osapuolten näkemykset ovat keskeisiä laatua määriteltäessä. Tärkeäksi näkökulmaksi näyttää muodostuvan se, että vanhempien laatuvaatimukset ovat pitkälti sidoksissa heidän kokemuksiinsa päivähoitosta. Vanhemmat eivät osaa vaatia laadukkaampaa päivähoitoa, jos heillä ei ole siitä tietoa tai kokemusta. Myös päivähoiton käytännölliset seikat, kuten hyvä sijainti ja aukioloajat vaikuttavat vanhempien tyytyväisyyteen. Esille on noussut myös päiväkodin sisäisten tekijöiden toimivuus, kuten kasvattajan lämmin ja huomaavainen suhde lapseen tai aikuisten määrä suhteessa lasten määrään. (Hujala ym. 1999, 162-163.)

Edellä mainitut seikat siis vaikuttavat vanhempien tyytyväisyyteen puhuttaessa päivähoiton laadusta. Mielestäni vanhemmille tulisi tuoda paremmin esille, mitä päivähoito konkreettisesti on, jotta heille syntyisi siitä selkeämpi kuva. Kuten edellä mainittiin, on vanhempien kuitenkin vaikea vaatia laadukkaampaa hoitoa, jos heillä ei ole siitä kokemusta.

Päivähoiton tuottamia pitkän aikavälin vaikutuksia yhteiskunnassa kutsutaan yhteiskunnallisiksi vaikuttavuuksiksi. Lyhyellä aikavälillä tällainen merkittävyys ei ole helposti todennettavissa ja vaikuttavuuden todentaminen pohjautuukin osittain pitkäaikaistutkimuksiin ja osittain yleisiin, järjestelmää koskeviin oletuksiin. Esimerkkinä viimeksi mainitusta voisi mainita päivähoiton ja varhaiskasvatuksen merkityksen ehkäisevän lastensuojelun ja varhaiskuntoutuksen osana. Oletus tästä

voidaan tehdä päivähoitossa ja sosiaalipalveluissa toimivien asiantuntijakokemusten perusteella. Yhteiskunnan päivähoitolle asettamat tehtävät ovat lähtökohtana vaikuttavuutta arvioitaessa. (Hujala ym. 1999, 167.)

4 LAADUN ARVIOINTI

4.1 Päivähoidon laadun arvioinnin lähtökohtia

Laadun kehittäminen on keskeinen teema päivähoitosektorilla ja laadusta sekä erilaisista laadunhallintamenetelmistä puhutaan paljon. Hallinto on toiminut laatukeskustelun käynnistäjänä julkisella sektorilla, joten myös laatukeskustelua on käyty paljolti hallinnon näkökulmasta. Suomalaisesta päivähoidosta on puuttunut miltei tyystin kasvatusprosessin järjestelmällinen laadunarviointi. 1980-luvulla alkoi vanhempien käynnistämä keskustelu päivähoidon kasvatuskäytännöistä, kuten päiväunista ja säännöistä. Myöhemmin laatukeskusteluun on osallistunut myös päivähoitohenkilöstö, joka on esittänyt huolensa muun muassa suurista lapsiryhmistä ja henkilökunnan resurssipulasta. Seuraavissa kappaleissa tuodaan pedagoginen näkökulma päivähoiton laatukeskusteluun ja tarkastellaan laadunarviointia varhaiskasvatuksellisista lähtökohdista. Hallinnon ja käyttäjien näkökulmia laatuun täydentää kasvatusprosessin tuoma näkökulma laadunarviointiin. (Hujala ym. 1998, 174.)

Tutkimuksen, koulutuksen ja lastentarhatradition sekä suomalaisen yhteiskunnan ominaispiirteiden pohjalta ovat rakentuneet kansallinen luonne ja vahvuudet, joita ei voi olla tiedostamatta suomalaisen varhaiskasvatuksen laatua arvioidessa. Järjestelmämme vahvuus on varhaislapsuudesta huolehtimisen erilaiset keinot, jotka **muodostavat laajan perhe- ja lapsipoliittisen kokonaisuuden**. Äitiysneuvolasta alkanut lapsista huolehtiminen jatkuu lastenneuvolan, päivähoiton ja koulun kautta nuoruudesta aikuisuuteen. (Hujala ym. 1998, 174-175.)

Suomalaisen varhaiskasvatuksen vahvuus päivähoitossa koostuu kolmen tehtävän, kasvatuksellisen, opetuksellisen ja hoidollisen, yhdistymisestä. Muissa maissa on pääsääntöisesti hoitoon keskittyvä kokopäivätoiminta ja opetukseen keskittyvä osapäivätoiminta erotettu toisistaan. Meillä **esiopetus on osa päivähoitokasvatuksen kokonaisuutta**. Tämän yhdentymisen taustalta löytyy se, että suomalaiset vanhemmat työskentelevät kodin ulkopuolella enemmän ja pitempiä päiviä kuin vanhemmat toisissa länsimaissa. Tästä johtuen vanhemmat tarvitsevat laadukasta ja luotettavaa päivähoitoa lapsilleen. Laadukkaassa ja luotettavassa päivähoitossa he arvostavat erityisesti

monipuolisia toimintamahdollisuuksia ja lapsen yksilöllistä huomiointia. (Hujala ym. 1998, 175.)

Kokonaisvaltaista näkemystä varhaiskasvatuksesta voidaan pitää suomalaisen päivähoiton kolmantena vahvuusalueena. Varhaiskasvatuksen laatu perustuu kasvun kontekstuaalisuutta korostavan teorian mukaan pitkälti yhteistyöhön perheiden kanssa. Teorian mukaan vanhempien ja päivähoitohenkilöstön yhteistyö on lapsen tasapainoisen kasvun, kehityksen ja päivähoitossa viihtymisen peruspilari. Tärkeinä osatekijöinä suomalaisen päivähoiton laadukkuudessa ovat varhaiskasvattajien korkea koulutustaso ja yhteiskunnan takaama päivähoito-oikeus kaikille alle kouluikäisille lapsille. (Hujala ym. 1998, 175.)

4.2 Laadun arvioinnin tehtävät

Mielipiteet arvioinnin myönteisistä vaikutuksista ovat yleisesti ottaen suhteellisen yksimielisiä. Toimintaa on vaikeaa kehittää, jos luotettavaa arviointitietoa ei ole saatavilla. Tämän valossa myös päivähoiton laadun arvioinnin keskeisimmiksi tavoitteiksi nousevat pyrkimys päivähoiton kasvatustoiminnan kehittämiseksi ja laadukkaan toiminnan ylläpitäminen. (Hujala ym. 1998, 176.)

Tarkasteltaessa päivähoiton laadun arvioinnin merkitystä ja sen tehtäviä, on hyvä lähestyä niitä monista eri näkökulmista. **Arvioinnista** saadun tiedon tulisi toimia **kehittämistyön perustana**. Tiedon avulla tuodaan esille toiminnan vahvat ja heikot puolet, jonka jälkeen rakennetaan kehittämistyö vahvuuksien perustalle. Arvioinnista saadun tiedon avulla voidaan myös kannustaa yksilöitä ja yhteisöä entistä parempiin suorituksiin niillä alueilla, joilla on kehitettävää. (Hujala ym. 1998, 176.)

Nykyään **asiakkaiden näkökulmaa** päivähoiton vaikuttajana ja laadun määrittäjänä nostetaan esiin entistä selkeämmin. Tätä voidaankin pitää toisena laadun arvioinnin tehtävänä. Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakaspiiri on laaja. Se koskettaa kaikkia, joille käyttäjän lisäksi on tärkeää palveluiden laadukas toiminta. Voidaan siis sanoa, että päivähoiton asiakkaana ovat lapsi, perhe, päivähoiton henkilökunta, hallinto ja kaikki,

joille päivähoidolla on jotain merkitystä. Heillä kaikilla voidaan katsoa olevan oma, erilainen näkökulmansa päivähoiton laatuun. (Hujala ym. 1998, 176-177.)

Tähän asti hallinnon näkökulma on toiminut pääasiallisena tuotetun arviointitiedon perustana, jolloin tieto on koostunut lähinnä päivähoiton laadun määrällisistä tekijöistä. Nykypäivän haasteena on selkeän arviointitiedon tuottaminen siitä, miten laadun määrälliset tekijät ja ratkaisut kohtaavat kasvatusprosessin ja eri toimijoiden näkökulmista. Keskeisintä on kuvata päivähoiton laadun rakenne kokonaisuudessaan. Arvioinnista saadun tiedon avulla **päivähoitokasvatus voidaan tehdä näkyväksi** ja avoimeksi yleiselle keskustelulle. (Hujala ym. 1998, 177.)

Päivähoitojärjestelmässä olevien yleisten linjausten ja paikallisten pyrkimysten yhteensovittamisessa on laadun arvioinnilla ja siihen pohjautuvalla keskustelulla tärkeä merkitys. Laadun arvioinnin neljäntenä tehtävänä onkin päivähoiton laatua koskevien **yhteisten päämäärien selkeyttäminen**. Valtakunnallisissa päivähoiton kasvatustavoitteissa on tuotu esille tietyt suuntaviivat siitä, minkälaista päivähoiton tulisi olla ja mihin sillä tulisi pyrkiä. Käytännössä on käynyt kuitenkin niin, että vain laadunarviointiprosessissa mukana olevien ihmisten omat näkemykset laadukkaasta päivähoitosta ovat vaikuttaneet ja arviointi on tehty niiden pohjalta. Tutkimuksista saadun tiedon ja eri näkökulmien huomioon ottaminen laatua määriteltäessä on ollut sattumanvaraista. Tämä on saattanut vaikuttaa myös siihen, mihin kehittämistoiminta suuntautuu. (Hujala ym. 1998, 177-178.)

Kehittämistoiminnan kytkemistä tutkimukselliseen tietoon siitä, mikä on laatua päivähoitossa, voidaan pitää päivähoiton laadun arvioinnin viidentenä tehtävänä. Laatuselvitystä apuna käyttäen pyritään saamaan varhaiskasvatuksen tutkimustiedon hyödyntämistä vahvemmaksi päivähoiton arjessa ja päätöksenteossa. Luotettavaan varhaiskasvatukselliseen tutkimukseen perustuvan arviointitiedon avulla tuotetaan tärkeää ja perusteltua tietoa, jota voidaan käyttää sekä päivähoitoyksiköiden oman kehittämistyön että yhteiskunta- ja sosiaalipoliittisen päätöksenteon pohjana. (Hujala ym. 1998, 178.)

Laadukkaalla päivähoitolla on pitkäaikaisia ja merkittäviä vaikutuksia. Siitä hyötyvät ennen kaikkea lapset, joiden kasvuympäristö on muuten laadultaan heikkoa. **Varhaiskasvatuksen laadullisen tasa-arvon** toteutumisen tukemista voidaankin pitää

laadun arvioinnin kuudentena tehtävänä. Päivähoitolain mukaisesti Suomessa jokainen alle kouluikäinen on oikeutettu kunnalliseen päivähoitoon. Tämän lisäksi laadun arvioinnin myötä tulisi pyrkiä turvaamaan lasten oikeus saada laadultaan korkeatasoista varhaiskasvatusta. Erilaisten tutkimusten, kokeilujen ja kuntien omien laadunarviointien kautta on todettu eri kuntien ja päivähoitoyksiköiden laadullisessa tasossa olevan eroja. Ensimmäisiä askeleita laadullisen eriarvoisuuden poistamiseksi ovat näiden erojen tiedostaminen ja arviointi. Eriarvoisuuden poistamiseen pyrittäessä on aluksi tehtävä selväksi se, mistä tekijöistä laadukas päivähoito koostuu ja miten sitä voidaan yhdessä arvioida ja kehittää eteenpäin. (Hujala ym. 1998, 178-179.)

5 TUTKIMUKSEN TOTEUTUS

5.1 Tutkimusongelmat

Aiheen tämän opinnäytetyön toteuttamiseen sain Inarin kunnan päivähoiton johtajalta keväällä 2006. Päivähoitoon oli valmistunut samoihin aikoihin laatukäsikirja ja osana sen kehittämistä haluttiin vanhemmille tehdä laatukysely. Tutkimuskysymykset ovat tämän opinnäytetyön osalta seuraavanlaiset:

1. Mikä on vanhempien käsitys hoidon laadusta Ivalon päiväkodissa?
2. Miten hoidon laatua voidaan kehittää?

Näiden kysymysten ja niiden vastausten avulla pyrin selvittämään vanhempien nykyisen mielipiteen päivähoiton laadusta. Millaiset asiat heidän mielestään vaikuttavat laatuun ja kuinka hyvin se toteutuu käytännössä. Työssä haluan nostaa esille asiat, joiden laadussa on parannettavaa. Työn pohjalta saatuja tuloksia apuna käyttäen voidaan Inarin päivähoitoa kehittää paremmaksi.

5.2 Tutkimusmenetelmät

Opinnäytetyössäni käytän survey-tyyppistä menetelmää, joka on suunnitelmallista kysely- tai haastattelututkimusta. Kun tutkittavia on suuri joukko, survey-tutkimus on tehokas ja taloudellinen tapa kerätä tietoa. Tutkimuksessa aineisto kerätään tutkimuslomaketta käyttäen. Omassa tutkimuksessani käytin survey-menetelmää, sillä tutkimusjoukko oli suhteellisen laaja ja kysely tutkimuslomakkeella oli helpoin toteuttaa. Suljettuja kysymyksiä nimitetään monivalintakysymyksiksi tai strukturoiduiksi kysymyksiksi. Tällaisissa kysymyksissä valmiista vastausvaihtoehdoista ympäröidään sopivin tai sopivimmat. (Heikkilä 2004, 19, 50.) Oma kyselyni ei ollut kokonaan strukturoitu, sillä lopussa oli mukana puolistrukturoitu kysymys. Puolistrukturoitu kysymys poikkeaa strukturoidusta siinä, että puolistrukturoidussa kysymys on kaikille sama, mutta käytettävissä ei ole valmiita

vastausvaihtoehtoja. Näin ollen vastaaja saa vastata kysymykseen omin sanoin. (Eskola & Suoranta 1998, 87.)

Tutkimukseni on kvantitatiivinen eli määrällinen tutkimus. Tutkimuksen avulla selvitetään lukumääriin ja prosenttiosuuksiin liittyviä kysymyksiä sekä eri asioiden välisiä riippuvuuksia tai tutkittavassa ilmiössä tapahtuneita muutoksia. Jotta näitä voidaan selvittää, tarvitaan tarpeeksi suuri ja edustava otos. Yleensä aineiston keruussa käytetään standardoituja tutkimuslomakkeita, joissa on valmiit vastausvaihtoehdot. Asioiden kuvaamisessa käytetään apuna numeerisia suureita ja tuloksien havainnollistamisessa voidaan käyttää taulukoita tai kuvioita. Olemassa oleva tilanne saadaan yleensä kartoitettua, mutta asioiden syitä ei pystytä selvittämään riittävästi. Tutkija ei pääse riittävän syvälle tutkittavien maailmaan, ja siitä syystä kvantitatiivista tutkimusta arvostellaan usein pinnalliseksi. Pinnallisuudesta johtuen on olemassa vaara, että tutkija tekee vääriä tulkintoja tuloksistaan, varsinkin jos tutkimuskohde on hänelle outo. (Heikkilä 2004, 16.)

5.3 Tutkimusjoukko ja tutkimuksen kulku

Kyselyssä käytin pohjana Anu Pohjasniemen ja Marja-Kaisa Seppälän kyselyä heidän opinnäytetyöstään ”Päivähoito on yes! Asiakastyytyväisyystutkimus Kemin päivähoidon laadusta”. Kyselyssä oli strukturoidut kysymykset eli niissä oli valmiit vaihtoehdot, joista ympyröidään tai rastitetaan sopiva tai sopivat (Heikkilä 2004, 50). Muokkasin kyselyä aluksi itse ja viimeistelin sen yhdessä Ivalon päiväkodin johtajan ja Inarin kunnan kiertävän erityislastentarhanopettajan kanssa vastaamaan heidän tarpeitaan. Ennen kyselyn suorittamista testasin sen toimivuuden käytännössä muutamalla tuttavallani, joilla on lapsia päivähoidossa.

Ivalon päiväkodissa on neljä lapsiryhmää, mutta kyselyn tekeminen yksin kaikkien lapsien vanhemmille tuntui liian laajalta. Rajasimme yhdessä päiväkodin johtajan kanssa kyselyn kahden ryhmän vanhemmille: 3-5-vuotiaiden ryhmälle Kanervat ja Karpaloiden vuorohoitoryhmälle. Kyselyitä jaettiin yhteensä 27 kappaletta. Itse ehdotin aluksi kahden viikon vastausaikaa, mutta päiväkodin johtaja vakuutti viikon riittävän. Kyselyt (liite 3) jaettiin toukokuun lopussa saatekirjeen (liite 2) kera. Kyselylomakkeet palautettiin suljetuissa kirjekuorissa päiväkodin henkilökunnalle 29.5.2009 mennessä.

Kyselyitä palautui yhteensä 21 kappaletta, joista yksi täytyi hylätä puutteellisten vastausten takia.

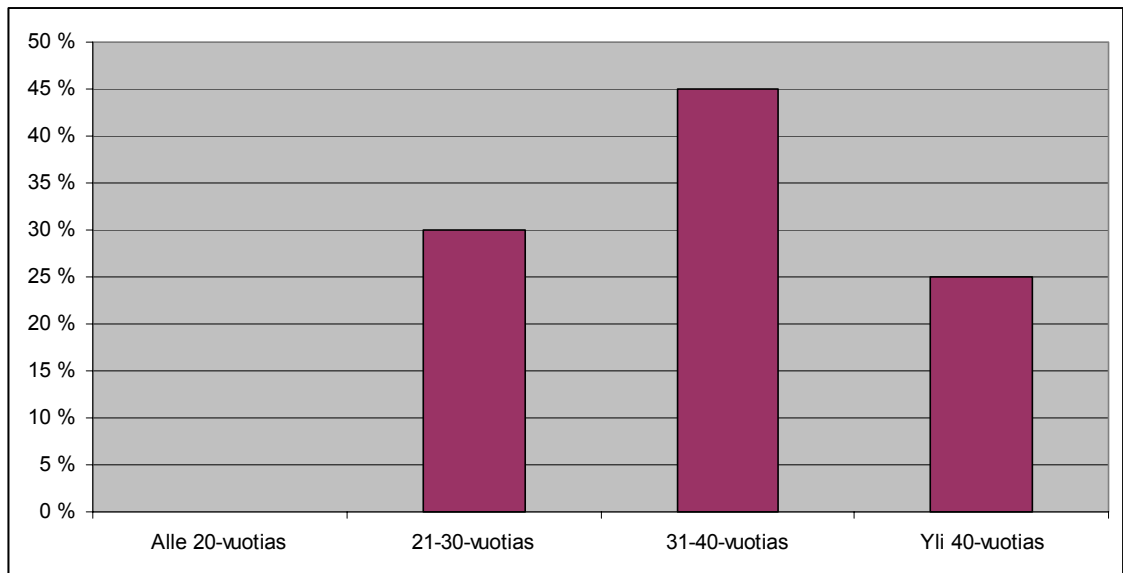
Kyselyiden vastausprosentti oli 74 %. Olin todella tyytyväinen tähän vastausprosenttiin ja siitä saankin kiittää aktiivista henkilökuntaa, joka vastausviikon aikana monesti muistutti vanhempia kyselyn palauttamisesta.

6 TUTKIMUSTULOKSET

6.1 Taustatiedot

Ylivoimainen enemmistö kyselyyn vastanneista oli sukupuoleltaan naisia. Vain 10% vastanneista oli miehiä ja loput 90% oli naisia.

Seuraavaksi selvitin **vastaajien ikäjakauman** (kuvio 3). Enemmistö, lähes puolet (45%), vastaajista oli 31-40-vuotiaita. Toisena tulivat 21-30-vuotiaat (30%) ja kolmantena yli 40-vuotiaat (25%). Alle 20-vuotiaita ei vastaajien joukosta löytynyt.

Kuvio 3. Vanhempien ikä

Enemmistö käyttäjistä (40%) oli **käyttänyt päivähoiton palveluita** yli kolme (3) vuotta. Niukasti perässä 35% tuli ne vastaajat, jotka olivat käyttäneet palvelua 1-3 vuotta. Alle vuoden palveluita oli käyttänyt 25% vastaajista.

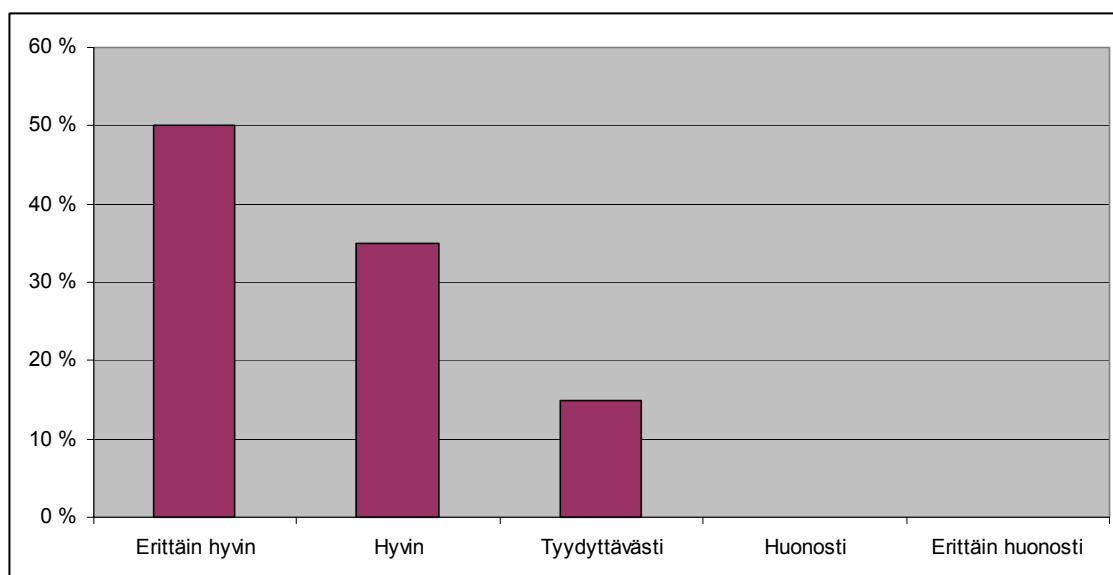
6.2 Päivähoitotoimiston henkilökunnan toiminnan arviointi

Taustatietojen jälkeen selvitin ensimmäisenä, mitä mieltä vastaajat oli päivähoitotoimiston henkilökunnan toiminnasta. Puolet (50%) vastaajista oli sitä mieltä, että **lapsen hoitopaikan hakumenettely** sujui hyvin. Erittäin tyytyväisiä oli 40% ja 10% vastasi, että hakumenettely sujui tyydyttävästi. Vastauksissa tuli ilmi tyytymättömyyttä hakumenetelmää kohtaan, erityisesti hoitopaikan saannin tiedottamisessa.

”Päivähoitopaikkoja pitää hakea kuukausia aiemmin, tieto hoitopaikasta tulee viime tipassa... Pitää kysellä ja soitella perään, että joko on paikka tiedossa” (erään vastaajan mielipide).

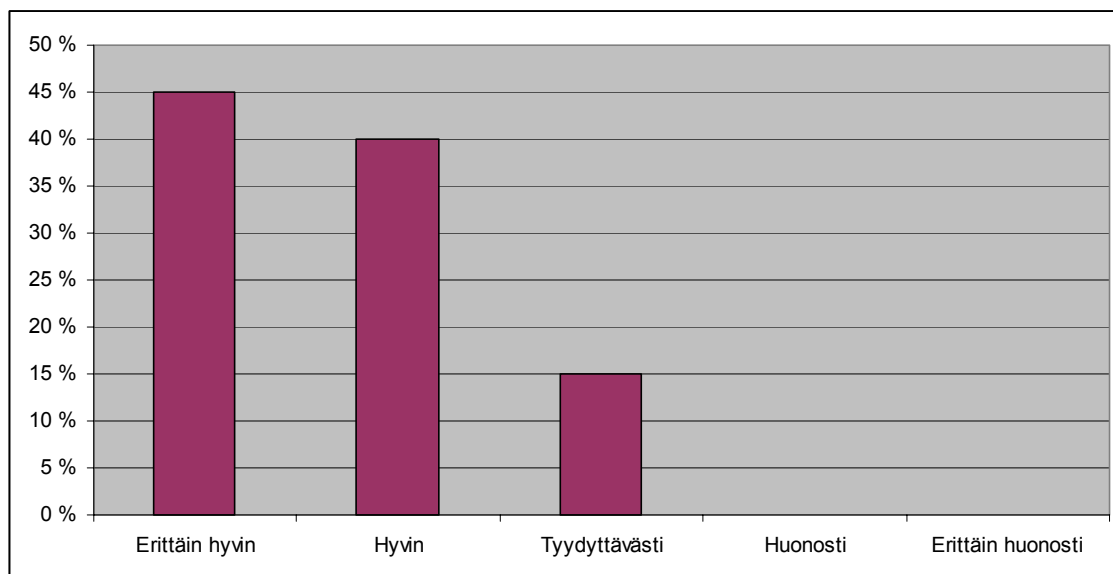
Kysymykseen, miten **toimisto tiedottaa päivähoitoon liittyvistä asioista** neljäsosa (25%) vastasi tiedottamisen sujuvan erittäin hyvin. Yli puolet (55%) vastaajista oli sitä mieltä, että toimisto tiedottaa hyvin ja loput 20% piti tiedottamista tyydyttävänä.

Vastanneista 85% oli sitä mieltä, että he **saivat lapselle toivomansa hoitomuodon** (kuvio 4) erittäin hyvin tai hyvin. Tyydyttäväksi tämän haun koki 15% vastanneista. Tämä kysymys käsitti molemmat hoitomuodot, päiväkodin ja perhepäivähoidon.

Kuvio 4. Toivottu hoitomuoto lapselle

Vastaajat olivat tyytyväisiä **työntekijöiden tavoitettavuuteen** (kuvio 5). 45% oli sitä mieltä, että työntekijät tavoitti erittäin hyvin ja 40% mielestä tavoitettavuus oli hyvä. Tyydyttävän arvosanan tähän kohtaan antoi 15% vastanneista.

Kuvio 5. Päivähoitotoimiston työntekijöiden tavoitettavuus

Kysyin, **ovatko työntekijät kiinnostuneita ja halukkaita kehittämään palvelua**. Tähän 10% vastasi, että erittäin kiinnostuneita ja halukkaita, 70% vastanneista oli sitä mieltä, että hyvin kiinnostuneita ja halukkaita ja 20% mielestä kiinnostusta ja halukkuutta löytyi tyydyttävästi.

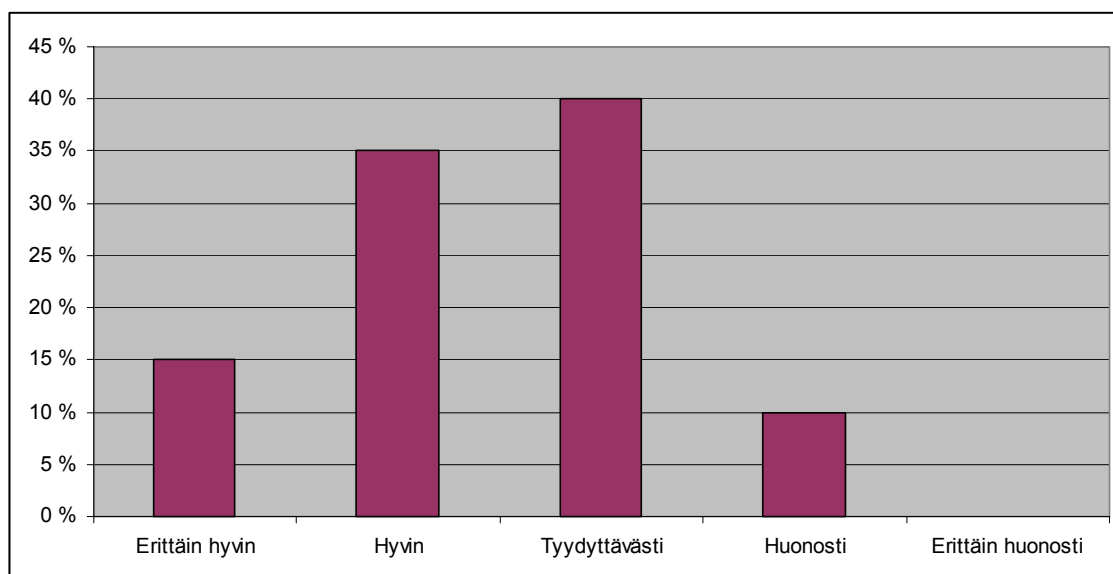
Viimeinen kysymys tässä osiossa käsitteli **yhteistyötä päivähoitotoimiston kanssa**. Suurin osa vastaajista (60%) koki, että yhteistyö toimii hyvin. Viidesosan (20%) mielestä yhteistyö toimi erittäin hyvin ja loput 20% tulivat tulokseen, että yhteistyö on tyydyttävää. Päivähoidon ja vanhempien yhteistyö alkaa jo hoitopaikan hakemisesta, jolloin ensivaikutelman tulee olla molemmille luottamusta herättävä. Varsinainen yhteistyö alkaa kuitenkin vasta siinä vaiheessa, kun vanhemmille ilmoitetaan hoitopaikasta ja hoitosuhteen alkamisesta. Jo tällöin vanhemmille tulee tiedottaa, että hyvä kasvatus päivähoitossa on molempien osapuolien tiiviin yhteistyön tulos. (Huttunen 1983, 41.)

Vastaajat ovat melko vähän tekemisissä päivähoitotoimiston työntekijöiden kanssa, joten he eivät osaa välttämättä arvioida toimiston ja henkilökunnan laatua tarkasti.

Yleisesti ottaen vastaajat olivat kuitenkin tyytyväisiä saamaansa palveluun ja kokivat yhteistyön päivähoitotoimiston kanssa hyväksi.

6.3 Päiväkodin arviointi

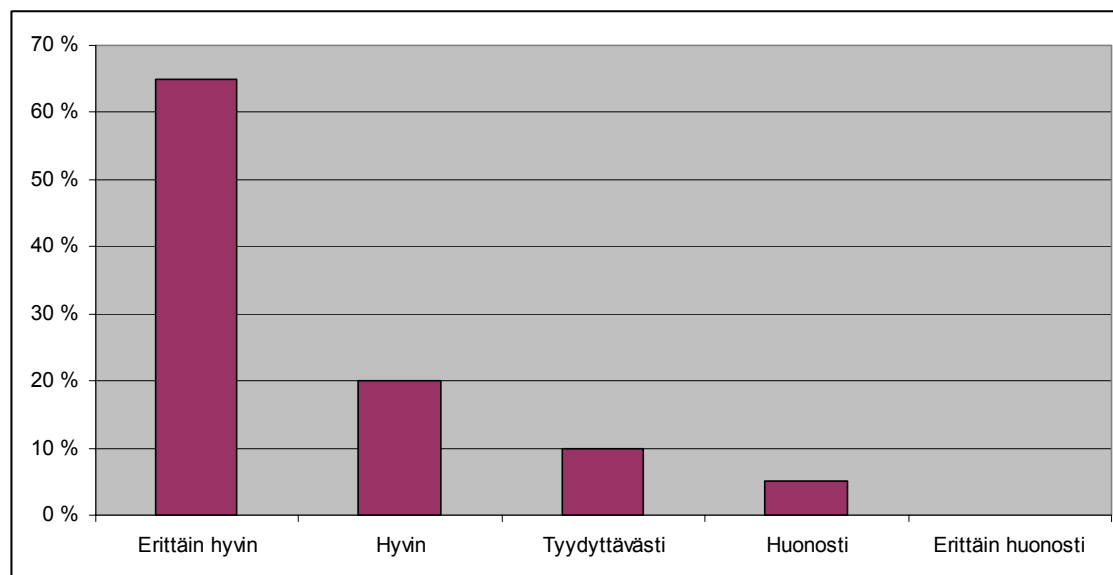
Tämän otsikon alla käsittelen päiväkodin yleiseen arviointiin liittyviä kysymyksiä ja kyselyn vastauksia. Ensimmäinen kysymys liittyi **henkilökunnan, päiväkodin ja sen toiminnan läpikäyntiin lapsen hoitosuhteen alkaessa** (kuvio 6). Tämän kysymys oli ainoa, jossa enemmistö vastaajista vastasi muuta kuin ”erittäin hyvä” tai ”hyvä”. Vastanneista 40% nimittäin oli sitä mieltä, että asiat käytiin läpi tyydyttävästi. Huonoksi läpikäynnin koki taas 10% vastaajista. 15% oli sitä mieltä, että asiat käytiin läpi erittäin hyvin ja 35% taas vastasi samaan kysymykseen, että hyvin. Eräs vastaajista koki, että tieto hoitopaikasta oli tullut niin myöhään, että hoito oli aloitettu ilman kunnollista tutustumista.

Kuvio 6. Henkilökunnan, päiväkodin ja sen toiminnan läpikäyminen lapsen hoitosuhteen alkaessa

Aukioloajat vastasivat (kuvio 7) hyvin perheiden tarpeita. Erittäin hyväksi aukioloajat koki 65% vastanneista, hyväksi viidesosa (20%), tyydyttäväksi 10% ja huonoiksi 5%. Tämän kysymyksen hyvän tuloksen saattoi tuoda se, että kyselyssä oli mukana

vuorohoitoryhmä. Ryhmän vanhemmat nimittäin kokivat, että hoitoajat ovat hyvin sovitettavissa heidän tarpeisiinsa. Vanhempien tarpeisiin sopivat aukioloajat kuuluvat myös niihin seikkoihin, jotka vaikuttavat heidän tyytyväisyyteensä päivähoidon laatua kohtaan.

Kuvio 7. Aukiolojen vastaavuus perheiden tarpeisiin

Suurin osa vastaajista oli sitä mieltä, että **päiväkodin sisä- ja ulkotilat ovat viihtyvyydeltään** joko erittäin hyviä (35%) tai hyviä (60%). 5% vastaajista kuitenkin koki, että viihtyvyys toteutuu tyydyttävästi. Tähän hyvään tulokseen vaikutti varmasti päiväkodissa tehty remontti, joka valmistui vuonna 2008. Taloa laajennettiin ja yhteisiä tiloja uusittiin. Vuosien varrella päiväkodin sisätiloissa tehtiin vain pieniä muutostöitä ja pintaremonttia. Päiväkodin korjaustarve ja lisätilan rakentaminen tulivat kunnassa esillä jo vuonna 1997, mutta toteuttamista siirrettiin vuosia. Ivalon päiväkotikävi vuosien saatossa epäkäytännölliseksi ja ahtaaksi kolmelle lapsiryhmälle. Puutteita talosta löytyi paljon, esimerkiksi äänieristys oli huono ja henkilökunnan sosiaaliset tilat puutteelliset. Päiväkodin remontti alkoi lopulta elokuun alussa 2007. Peruskorjaus ja laajennus valmistui heinäkuussa 2008. (Inarilainen 2006, 4.)

Päiväkodin sisä- ja ulkotilojen turvallisuutta selvittävän kysymyksen vastaukset jakautuivat tasaisesti. Puolet (50%) oli sitä mieltä, että sisä- ja ulkotilojen turvallisuus toteutuvat erittäin hyvin ja loppujen (50%) mukaan ne toteutuivat hyvin. Tähän

tulokseen vaikutti luultavasti sama asia kuin edellä olevassa kysymyksessä eli vasta valmistunut remontti. Teoriaosuudessa käsittelin päivähoidon laatutekijöitä ja sieltä nousivat erityisesti esille turvalliset hoitotilat ja hoitoympäristö, jotka vanhemmat nimesivät yhdeksi tärkeimmistä laatutekijöistä. Turvallisuus oli lisäksi yksi Inarin kunnan päivähoidon arvoista ja sen voidaankin katsoa toteutuneen hyvin.

Lapsen asianmukaisen ulkoilun ja vaatetuksen hoito jakoi mielipiteitä. Erittäin hyvin ne hoidettiin noin kolmanneksen (35%) mielestä ja hyvin 40% mielestä. Neljäsosa (25%) kuitenkin koki, että asianmukainen ulkoilu ja vaatetus hoidetaan tyydyttävästi. Esille nousi tyytymättömyyttä liittyen lasten tavaroiden ja vaatteiden riittävään huolehtimiseen.

”Lasten tavaroista ja vaatteista saisi pitää parempaa huolta ettei ne menisi hukkaan tai vaihtuisi kenenkään toisen kanssa” (erään vastaajan mielipide)

Lapsen ulkoilu on osa perushoitoa ja siitä huolehtiminen on erityisen tärkeää silloin, kun lapsi on hoidossa koko päivän. Ulkona lapsi liikkuu monipuolisemmin, sillä monesti päiväkodin sisätilat ovat liian pienet tähän tarkoitukseen. Ulkona lapsen leikkiminen saattaa olla myös oma-aloitteisempaa, sillä toisin kuin sisätiloissa, ulkona on vähemmän leluja, joilla leikkiä. Ulkoilu on tärkeä myös lapsen vireyden kannalta, sillä pitkä päivä sisällä väsyttää helposti.

Päiväkotia arvioitaessa vanhemmat olivat ylivoimaisesti tyytyväisimpiä päiväkodin isä- ja ulkotilojen turvallisuuteen. Heti perässä tulivat päiväkodin sisä- ja ulkotilojen viihtyvyys. Selkeää tyytymättömyyttä nousi esille kysyttäessä henkilökunnan, päiväkodin ja sen toiminnan läpikäyntiä lapsen hoitosuhteen alkaessa. Puolet vastaajista oli sitä mieltä, että tässä asiassa olisi parannettavaa. Myös lapsen ulkoiluun ja asianmukaiseen vaatetukseen oltiin tyytymättömiä.

6.4 Päiväkodin henkilökunnan toiminnan arviointi

Tämän otsikon alla käsittelen päiväkodin henkilökunnan toimintaan liittyviä kysymyksiä ja kyselyn vastauksia. Kysymykseen **henkilökunnan palvelualltiudesta**

vastasi neljäsosa (25%) sen olevan erittäin hyvää, reilu puolet (55%) koki sen hyväksi ja loput 20% olivat sitä mieltä, että se on tyydyttävää. Vastauksissa tuli ilmi tyytymättömyyttä liittyen henkilökunnan paikallaoloon lapsen tuonti- ja hakuaikana. Henkilökunnan toivottiinkin olevan paremmin paikalla näissä tilanteissa.

”Henkilökunta saisi olla lapsia tuotaessa/haettaessa paremmin paikalla” (erään vastaajan mielipide).

Viidesosa (20%) vastasi **henkilökunnan olevan erittäin ammattitaitoista ja asiantuntevaa**. Suuri enemmistö (80%) taas koki, että ammattitaitoisuus ja asiantuntevuus toteutuivat hyvin. Pohdin, osaavatko vanhemmat arvioida henkilökunnan osaamista ja ammattitaitoa ammatillisen näkökulman kautta vai vaikuttiko vastaukseen enemmän esimerkiksi henkilökunnan ja lapsen vuorovaikutuksen toimivuus.

”Mukavat, ammattitaitoiset hoitajat” (erään vastaajan mielipide).

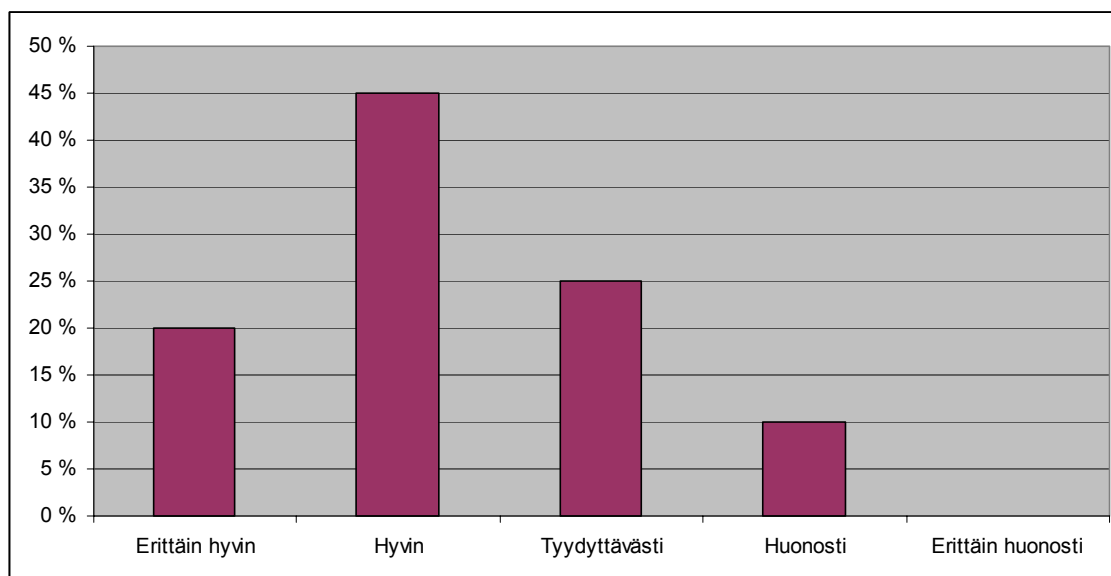
Päivähoidolla on pitkät perinteet kunnallisella puolella. Henkilökunnan koulutustaso toimii eräänä laadun mittarina kunnallisessa päivähoidossa. Asetuksessa sosiaalihuollon ammatillisesta kelpoisuudesta määritellään päivähoidon henkilökunnan kelpoisuusehdot. (Hjorth & Yrttiaho 2002, 76.)

Vastanneista 60% koki, että henkilökunta **on halukas kehittämään varhaiskasvatustoimintaa**. Erittäin hyväksi tämän halukkuuden mielsi viidesosa (20%) ja tyydyttäväksi loput 20%. Teoriaosuutta kirjoittaessani esille nousi varhaiskasvatuksen johtajien halu kehittää toimintaa. Pohdin, miten kehittäminen tapahtuu, jos se jää liiaka johtajien harteille. Päiväkodin tai päivähoidon johtajilla on paljon muitakin töitä, jolloin kehittämistyö saattaa jäädä vähemmälle huomiolle. Mielestäni olisikin tärkeä tehdä varhaiskasvatustoiminnan kehittämisestä koko henkilökunnan yhteinen asia, ei pelkästään johtajan.

Vastaajien mielipiteet jakautuivat kysyttäessä **lapsen hoitoryhmän tuttua, turvallista ja pysyvää henkilökuntaa** (kuvio 8). Erittäin hyvin tämä toteutui 20% mielestä ja hyvin 45% mielestä. Neljäsosa (25%) vastasi, että tyydyttävästi ja huonosti 10%. Vastauksista nousi esille toive vakituisesta sijaisesta korvaamaan poissaolevaa työntekijää, sillä he kokivat pysyvyyden olevan tärkeää pienelle lapselle.

*”Mitä pienempiä lapset ovat, sitä tärkeämpää on, että samat ihmiset hoitavat heitä”
(erään vastaajan mielipide).*

Tämä sama näkemys nousi esille teoriaosuudessa, jossa käsittelin päivähoidon laatutekijöitä. Erityisen tärkeänä hyvän ja turvallisen kiintymyssuhteen rakentumista pidettiin alle kolmevuotiailla lapsilla.

Kuvio 8. Henkilökunnan tuttuus, turvallisuus ja pysyvyys

Myös **henkilökunnan riittävyys** jakoi vastaajien mielipiteet. Yli puolet (80%) tuli siihen tulokseen, että henkilökunnan riittävyys toteutui erittäin hyvin tai hyvin. Viidesosa (20%) oli sitä mieltä, että henkilökuntaa oli tyydyttävästi. Vanhemmat ja henkilökunta luultavasti ajattelevat eri tavalla henkilökunnan riittävyydestä. Henkilökunta katsoo tätä laillisesta näkökulmasta, siitä, toteutuuko tarvittava lukumäärä henkilökuntaa verrattuna lapsimäärään. Vanhemmat taas saattavat kokea asian siltä kannalta, että saavatko lapset tarpeeksi huomiota ja läheisyyttä yksilönä.

Vastaajista 60% koki, että he saivat hyvin **tukea henkilökunnalta mahdollisissa ongelmatilanteissa** ja 15% koki, että sama toteutuu erittäin hyvin. Tyydyttävästi tukea koki saaneensa 25% vastanneista. Varhaiskasvatuksessa on erityisesti viime vuosina ollut esillä varhainen puuttuminen, huolivyöhykkeet ja huolen herääminen. Nämä käsitteet viittaavat lasten ja perheiden ongelmiin, joihin päivähoitohenkilöstön tulisi tarttua mahdollisimman nopeasti niiden tultua ilmi. Lapsilla mahdolliset ongelmat

ilmenevät erilaisina vaikeuksina oppimisessa käyttäytymisessä ja sosiaalisessa vuorovaikutuksessa. Lasten hyvinvoinnin turvaava erityisen tuen tarve on lisääntynyt koko ajan. (Huhtanen 2004, 203.)

Suurin osa (90%) vastaajista koki, että **henkilökunta ottaa heidän toiveensa huomioon toimintaa suunniteltaessa** joko hyvin tai erittäin hyvin. 10% vastaajista kuitenkin koki, että huomioimista on tapahtunut tyydyttävästi. Vanhemmat ovat viime aikoina osallistuneet päivähoitoon enemmän, mutta lapsen hyvän hoitopaikan takaamiseksi osallistumista tulisi lisätä vielä enemmän jokapäiväisiä asioita suunniteltaessa. Hyvä päivähoito syntyy yhteistyössä vanhempien kanssa, jolloin suunnitellaan yksilöllinen kasvatus, jossa lapsen tarpeet, toiveet ja näkökulma otetaan huomioon. (Virolainen 2006, 117-118.)

Enemmistö (65%) vastaajista koki, että **heidän ja henkilökunnan välillä vallitsee hyvä keskinäinen luottamus**. Erittäin hyväksi tämän luottamuksen mielsi 25% vastanneista. Tyydyttäväksi keskinäisen luottamuksen koki 5% ja huonoksi 5%. Vanhemmille on tärkeää, että päivähoidosta vastaava henkilökunta on turvallista ja luotettavaa. Vanhempien ja henkilökunnan välillä tulee olla avointa keskustelua lapsen hoidosta. Henkilökunnan tehtävänä on rohkaista vanhempia puhumaan, jos päivähoiton käytäntöihin liittyy heidän mielestään huolia ja ahdistusta. (Virolainen 2006, 116.) Inarin päivähoito ilmoittaa yhdeksi arvokseen avoimuuden. Vastausten perusteella voidaan todeta, että tämä on toteutunut päivähoitossa hyvin.

Kysyttäessä **henkilökunnan riittävästä tiedottamisesta toimintaan ja ajankohtaisiin asioihin** liittyen, jakautui valtaosa äänistä erittäin hyvän ja hyvän välillä (molemmat 45%). 10% oli sitä mieltä, että tiedotus toimii tyydyttävästi.

”Reissuvihko on tosi hyvä yhteydenpito väline” (erään vastaajan mielipide)

Vastausten perusteella vanhemmat olivat tyytyväisiä päiväkodin henkilökunnan toimintaan. Esille nousi etenkin tyytyväisyys henkilökunnan ammattitaitoa ja asiantuntevuutta kohtaan, henkilökunnan kyky ottaa vanhempien toiveet huomioon toiminnan suunnittelussa ja henkilökunnan ja vanhempien välinen keskinäinen

luottamus. Huonoiten vanhempien mielestä toteutui lapsen ryhmässä tuttu, turvallinen ja pysyvä henkilökunta sekä henkilökunnalta saatu tuki mahdollisessa ongelmatilanteessa.

6.5 Päiväkodin päivittäisten toimintojen arviointi

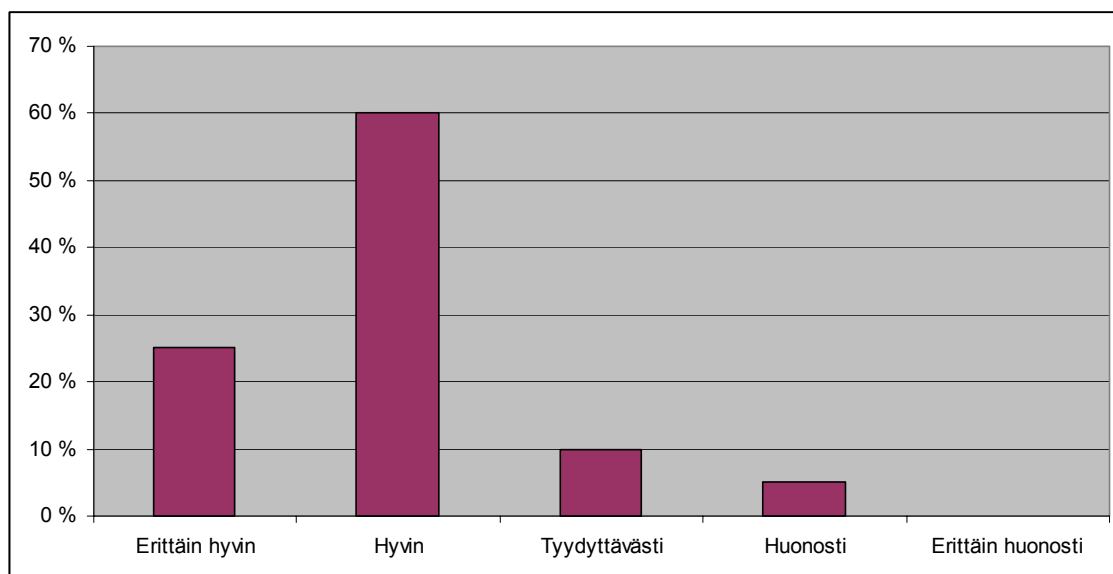
Tämän otsikon alla käsittelen päiväkodin päivittäisten toimintojen arviointiin liittyviä kysymyksiä ja kyselyn vastauksia. Pääsääntöisesti vastaajat olivat sitä mieltä, että **lapsi jää** erittäin mielellään (50%) tai mielellään (45%) **hoitopaikkaansa**. Osa vastaajista oli kuitenkin eri mieltä, sillä 5% vastasi, että lapsi jää erittäin huonosti hoitopaikkaan.

”Lapsen ollessa hoidossa ei 2 vuoden aikana ole ollut yhtään itkuaamua mikä varmaan kertoo sen että lapsella hyvä olla hoidossa” (erään vastaajan mielipide).

Mielipiteet **hoitopaikan ilmapiiristä** (kuvio 9) jakautuivat vastaajien kesken. 85% vastaajista oli sitä mieltä, että ilmapiiri on myönteinen ja kannustava. 10% vastasi, että ilmapiiri on tyydyttävä ja 5% koki, että myönteinen ja kannustava ilmapiiri toteutuu huonosti.

”Vanhemmilla turvallinen ja hyvä olo jää päiväksi kun tietää että lapsi viihtyy” (erään vastaajan mielipide).

Pääsääntöisesti siis vastaajat kokivat ilmapiirin myönteiseksi ja kannustavaksi, mutta myös eriäviä mielipiteitä löytyi. Eräiden vastaajien mielestä ilmapiiri tuntui syrjivältä päivähoitotarpeen syyn takia. Tästä johtuen tuntui, että muun muassa hoitoajoista oli vaikea neuvotella. Vastauksista nousi myös esille työntekijöiden keskinäinen yhteistyö ja miten se voi vaikuttaa positiivisesti tai negatiivisesti koko hoitopaikan ilmapiiriin.

Kuvio 9. Hoitopaikan ilmapiiri

Seuraavaksi kysyin, miten **lapsi otetaan yksilönä huomioon**. 90% vastasi, että lapsi otetaan yksilönä huomioon joko hyvin tai erittäin hyvin. Vastaajista 10% koki, että huomioiminen oli tyydyttävää. Lapsen iästä ja kehitystasosta riippuu, mitkä ovat kasvatustavoitteet. Jokaisella lapsella on oma persoonansa, jonka vuoksi ohjauksen ja kasvatuksen tulisi olla juuri hänelle tarkoitettua. Nämä seikat tulisi ottaa huomioon kasvatustavoitteet asettaessa. Päivähoitohenkilökunnan tärkeä tavoite on tarvittavien tietojen ja taitojen antaminen lapselle. (Mutanen 2002, 61.)

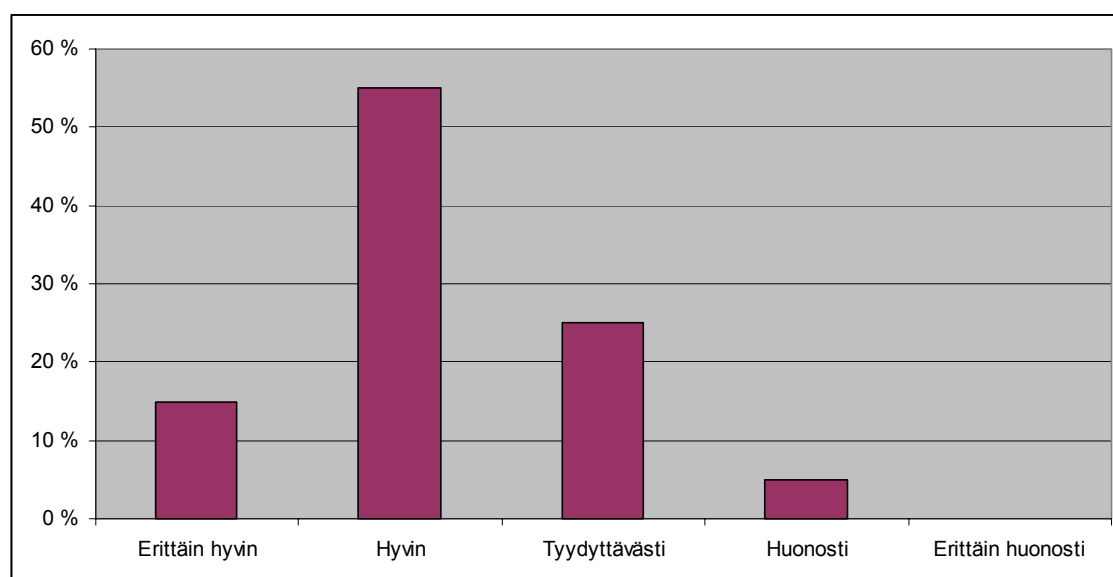
Kysyin, otetaanko hoitopaikassa **lapselle merkitykselliset asiat ja kiinnostuksen kohteet** huomioon. 15% vastasi, että nämä asiat on otettu erittäin hyvin huomioon ja 50% oli sitä mieltä, että ne oli huomioitu hyvin. Reilu kolmannes (35%) koki huomioimisen tulleen tyydyttävästi esille. Päivähoitotoimintaa suunniteltaessa on tärkeää, että lasten mielipiteitä huomioidaan mahdollisimman paljon. Tämä toteutetaan lasta havainnoimalla ja kuuntelemalla riippuen lapsen kehitysvaiheesta. Vastuu lapsen mukaan ottamisesta suunnitteluun on lapsen vanhempien ja henkilöstön yhteinen. (Hujala ym. 1998, 71.)

Seuraava kysymys käsitteli **hoitopaikan monipuolista toimintaa**. Erittäin hyvin oli monipuolista toimintaa järjestetty 35% mielestä ja hyvin reilun puolen (55%) mielestä. 10% oli vastannut, että monipuolista toimintaa oli järjestetty tyydyttävästi.

”Monipuolinen toiminta (paljon teemapäiviä, retkiä jne.)” (erään vastaajan mielipide)

Päivähoidon arkeen kuuluvat erilaiset päivittäiset perustoiminnot. Tällaisia toimintoja esiintyy muun muassa toiminta-, ulkoilu- ja lepotilanteissa. Perustoimintojen lisäksi päivähoitossa järjestetään erilaisia retkiä ja tutustumiskäyntejä, esimerkiksi palolaitoksella vierailu. Inarin kunnan alueella on upea luonto, joka jo itsessään mahdollistaa monipuoliset retkeilymahdollisuudet. Kunnan päivähoito onkin halunnut hyödyntää tätä järjestämällä erilaisia ulkoilutapahtumia.

Hoitopaikan ryhmäkoko (kuvio 10) oli tyytyväisiä 70% vastanneista. Neljäsosa vastasi, että ryhmäkoko sopii tyydyttävästi ja 5% piti ryhmäkokoja huonona. Aikuinen/lapsi-suhdeluvulla on säädelty ryhmäkokoja kunnallisen päivähoiton ryhmäkokosäädöksen purkamisen jälkeen. Tästä johtuen lapsiryhmien koko on saattanut kasvaa yli säädetyn mitoituksen ja tämä on vaarantanut lapsen oikeuden saada tukea kehitykselleen, kasvulleen ja oppimiselleen. (Hjorth & Yrttiaho 2002, 76.)

Kuvio 10. Hoitopaikan ryhmäkoko

Kysyin, miten **hoitopaikan lepojärjestelyissä on otettu huomioon vastaajan toiveet**. Jälleen vastaukset jakautuivat usean vaihtoehdon kesken. Erittäin hyvin tai hyvin vastaajan toiveet oli otettu huomioon 80% vastauksista. Loput 20% vastaajista oli sitä

mieltä, että toiveet on huomioitu tyydyttävästi tai huonosti. Esille nousi tarve ottaa huomion lapsen ikä ja se, tarvitseeko isompi lapsi enää päiväunia.

”Pitäisi ottaa huomioon lasten ”ikäero” päiväuni-asioissa. Pian eskari-ikäisen ei mielestämme tarvitsisi enään nukkua päiväunia” (erään vastaajan mielipide)

Päiväkodin lepojärjestelyistä puhutaan paljon. Vanhemmat ja lapset saattavat kokea tilanteen niin sanottuna ”pakkonukuttamisena”. Päivähoitohenkilöstö taas näkee asian siltä kantilta, että lapset tarvitsevat unta pitkän ja virikkeisen päivän lomaan. (Huttunen 1989, 123.)

Seuraava kysymyksenä käsitteli sitä, **saako lapsi leikkiä tarpeeksi hoitopaikassa**. Reilu enemmistö (90%) vastasi, että lapsi saa leikkiä tarpeeksi. 10% vastaajista oli kuitenkin sitä mieltä, että lapsella on leikkiaikaa joko tyydyttävästi tai huonosti. Leikki on lapselle tärkeää. Se on lasten itse rakentamaa toimintaa, johon ympäröivä todellisuus antaa ainekset. Lapsi kuitenkin muokkaa saamiaan aineksia luovasti omaan käyttöön sopiviksi. Leikki on kiehtova toimintaympäristö, jonka avulla lapsi voi hankkia tietoa ja kokemusta todellisuudesta. Leikki antaa lapselle työkaluja yrittävää ymmärtää ja kokea niitä asioita, jotka ovat merkittäviä ja mielekkäitä heidän elämässään ja elinympäristössään. (Hakkarainen 2008, 99.)

Päiväkodin päivittäisten toimintojen arviointi - osiossa vanhemmat olivat tyytyväisimpiä lapsen huomioimiseen yksilönä, hoitopaikan monipuoliseen toimintaan, lapsen mahdollisuuteen leikkiä tarpeeksi ja siihen, että lapsi jää mielellään hoitopaikkaan. Tyytymättömmimpiä vanhemmat olivat lapsen lapselle merkityksellisten asioiden ja kiinnostuksen kohteiden huomioon ottamiseen ja hoitopaikan ryhmäkokoon.

6.6 Yhteistyön ja hoidon laadun arviointi

Tämän otsikon alla käsittelen yhteistyön ja hoidon laadun arviointiin liittyviä kysymyksiä ja kyselyn vastauksia. Suurin osa kyselyyn vastanneista oli sitä mieltä, että **yhteistyö heidän ja lapsen hoitopaikan henkilökunnan välillä toimii** erittäin hyvin (20%) tai hyvin (70%). 10% vastanneista koki yhteistyön tyydyttäväksi. Sekä vanhemmilla että päivähoitohenkilökunnalla on tarve ja halu olla yhteistyössä toistensa

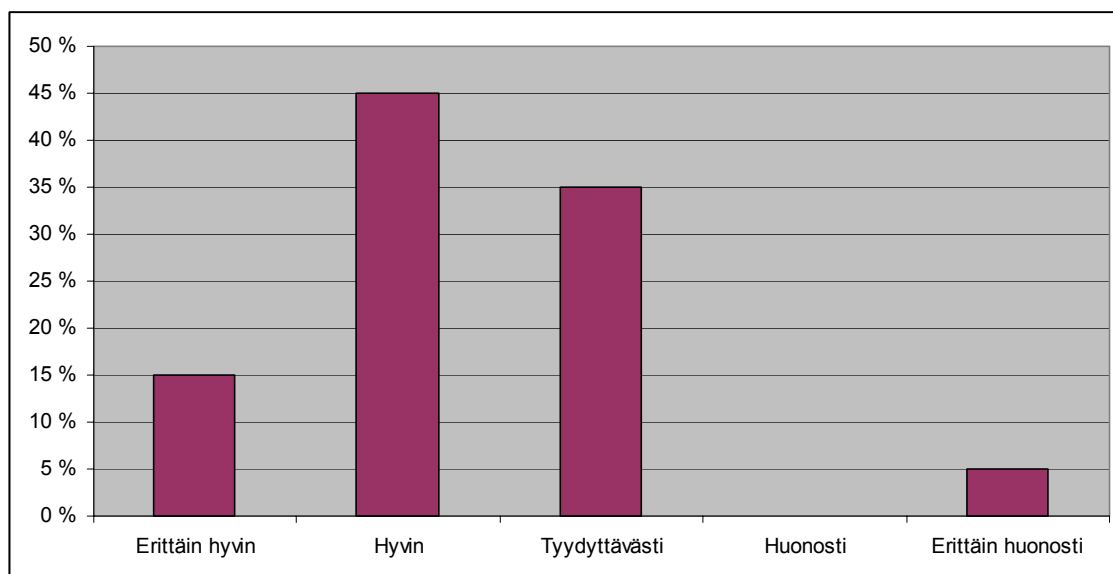
kanssa. Heidän toiveensa yhteistyön sisällöstä ja toteuttamisesta saattavat kuitenkin olla erilaiset. Vanhemmille oma lapsi on etusijalla (esimerkiksi tiedot lapsen kehityksestä ja sopeutumisesta lapsiryhmään), kun taas päivähoitohenkilöstöä kiinnostaa kasvatustavoitteiden ja toimintasuunnitelman toteutuminen. Vanhemmat saattavat myös turvautuvat liiaksi henkilöstön asiantuntemukseen eivätkä välttämättä ymmärrä, että heidän oikeutensa ja jopa velvollisuutensa on osallistua lastensa kasvatukseen myös kodin ulkopuolella. Tämä toteutuu muun muassa kertomalla omia mielipiteitään tavoitteista ja menetelmistä. (Huttunen 1983, 26-27.)

Vastaajista 85% tunsi olevansa **erittäin tervetullut tai tervetullut lapsensa hoitopaikkaan**. Tyydyttäväksi tämän koki 15% vastaajista.

Reilu enemmistö (70%) koki, että **lapsen varhaiskasvatussuunnitelmassa käsitellään oleellisia ja tärkeitä asioita**. Erittäin hyvin nämä asiat tunsi käsitellyksi 15% vastaajista. Loput 15% koki, että oleellisia ja tärkeitä asioita on käyty tyydyttävästi läpi. Yhdessä vanhempien ja päiväkodin työntekijän kanssa laadittu varhaiskasvatussuunnitelma tarkistetaan tarpeen vaatiessa. Suunnitelmassa tuodaan esille lapsen hoitoon ja kasvatukseen kuuluvat keskeiset tavoitteet ja periaatteet. Siinä sovitaan myös kodin ja päivähoidon välisestä yhteistyöstä. Varhaiskasvatussuunnitelmaan kuuluvat myös jokapäiväiseen toimintaan liittyvät asiat, joihin lukeutuvat muun muassa ruokailu, päivälepo, hoitoajat ja yhteystiedot. Vähintään kerran vuodessa suunnitelmaa täydennetään ja arvioidaan tavoitteiden toteutumista. (Inarin kunnan päivähoidon esite 2007, 8.)

Seuraavaksi kysyin, että **käydäänkö lapsen hoidosta ja kasvatuksesta keskustelua säännöllisesti** (kuvio 11). Vastaukset jakaantuivat tässä kysymyksessä. Vastaajista 60% koki, että keskustelua käydään erittäin säännöllisesti tai säännöllisesti. Tyydyttävää se oli 35% mielestä ja erittäin huonosti keskustelujen säännöllisyys toteutui 5% mielestä.

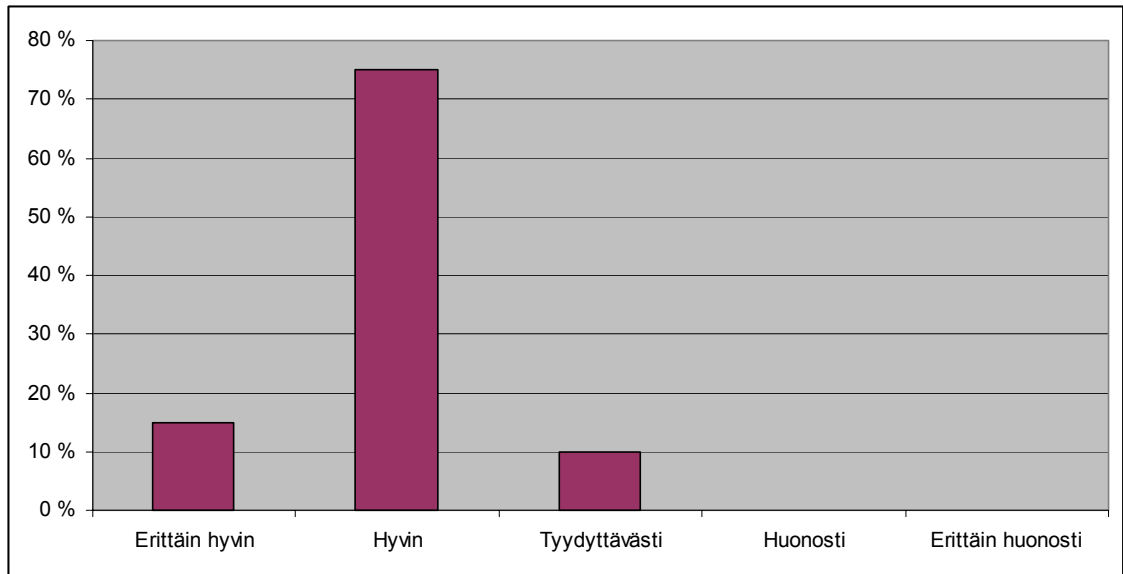
Kasvatuskeskusteluiden ja tiedon vaihdon avulla pyritään parantamaan päivähoitokasvatuksen laatua sekä tukemaan vanhempia. Tietämys lapsesta, kasvatuksesta sekä lapsen taustasta että erityispiirteistä ovat edellytyksiä johdonmukaiselle kasvatukselle niin kotona kuin päivähoidossa. (Huttunen 1989, 78.)

Kuvio 11. Lapsen hoidosta ja kasvatuksesta käydään keskustelua säännöllisesti

Vastaajat tuntuivat olevan tyytyväisiä hoitoon. Valtaosa eli 95% oli sitä mieltä, että **lapsen hoito vastaa odotuksia**. Tyydyttäväksi hoidon koki 5%. Vanhemmilla on omat mielipiteensä ja odotuksensa koskien lapsensa päivähoitoa. Heidän odotuksensa päiväkodin toiminnasta saattavat olla hyvin yleisiä tai satunnaisia johtuen heidän kokemuksistaan tai tiedoistaan. Vasta tutustuttuaan toimintaan käytännössä, he voivat vertailla omia kokemuksiaan suhteessa kasvatustuloksiinsa, mielipiteisiinsä ja uskomuksiinsa. Tämän pohjalta he voivat muodostaa mielipiteitä päivähoiton pedagogiikasta ja esittää odotuksia sen toteuttamiselle. (Tauriainen 2000, 24.)

Kotikasvatuksen periaatteiden huomioon ottaminen päiväkodin toiminnassa (kuvio 12) sujui 75% mielestä hyvin. Erittäin hyväksi tämän koki 15% vastanneista. Kotikasvatuksen periaatteiden huomioon ottamisen koki tyydyttäväksi 10%. Päivähoidossa päästään parhaisiin kasvatustuloksiin silloin, kun tavoitteet ja menetelmät suunnitellaan yhdessä vanhempien kanssa säännöllisissä neuvotteluissa. Neuvotteluissa keskustellaan tavoitteista ja menetelmistä samalla kunnioittaen koteja, näiden arvoja ja elämäntavomusta. Päivähoitokasvatuksen ei tule kilpailla kotikasvatuksen kanssa, vaan toimia sen täydentäjänä. Päivähoidon yleistavoite on tukea kotien kasvatustyötä ja kasvattaa lapsia yhdessä kotien kanssa. Vanhempien puolestaan tulee auttaa päivähoitoa antamalla lastaan koskevan asiantuntemuksensa päivähoiton henkilöstön käyttöön. Näin päivähoitosta muodostuu lapselle turvallinen ja rikastuttava paikka. (Huttunen 1983, 17, 29-30.)

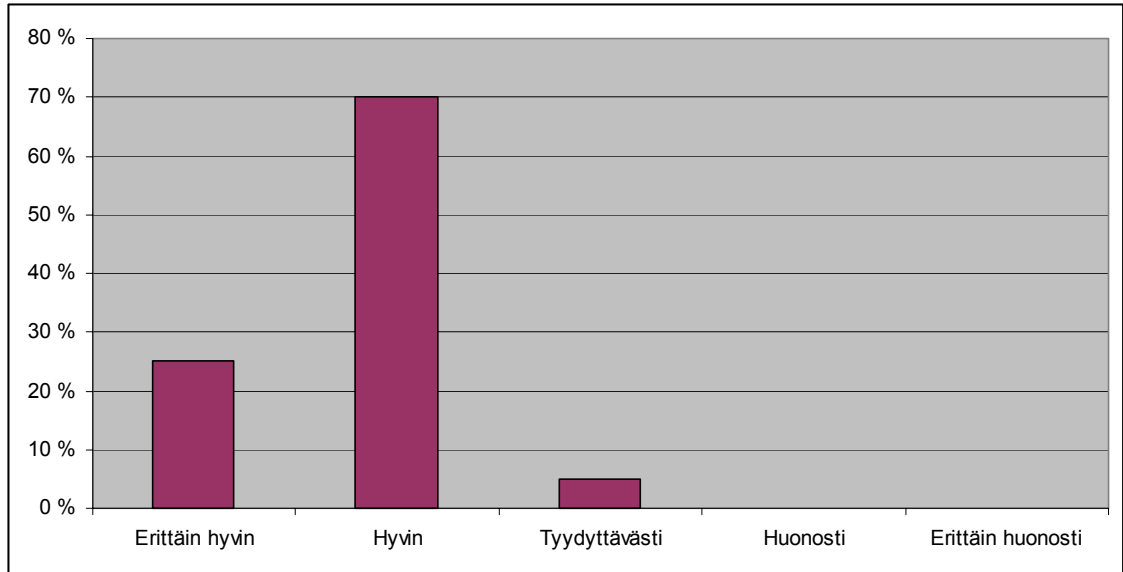
Kuvio 12. Kotikasvatuksen periaatteiden huomioon ottaminen päiväkodin toiminnassa.

Lapsen erityistarpeet on otettu huomioon erittäin hyvin (15%) tai hyvin (75%). Tyydyttävää huomion ottaminen oli 10% mielestä. Varhaiskasvatuksen yksi keskeisimmistä arvoista on erilaisuuden hyväksyminen. Lähtökohtana on, että jokainen lapsi on erityislapsi omalla tavallaan. Kaikki lapset tarvitsevat jossain vaiheessa enemmän tai vähemmän, useammin tai harvemmin erityistä kohtelua tai huomiota. (Hujala ym. 1998, 66.)

Seuraavaksi kysyin, **kohdellaanko lasta kunnioittavasti**. Reilu kolmannes vastasi, että erittäin hyvin ja reilu puolet, että hyvin. Tyydyttävää kohtelua tunsivat saaneensa 10%.

Vanhemmat olivat tyytyväisiä yhteistyön ja hoidon laatuun. Erityisen tyytyväisiä he olivat yhteistyöhön heidän ja hoitopaikan henkilökunnan välillä, kotikasvatuksellisten periaatteiden huomioon ottamisessa päiväkodin toiminnassa, lapsen erityistarpeiden huomioimisessa, lapsen kunnioittavaan kohtelemiseen ja siihen, että lapsen hoito vastaa odotuksia. Lisää kehitettävää olisi vanhempien mielestä lapsen hoidosta ja kasvatuksesta säännöllisesti käytävissä keskustelussa.

Viimeiseksi halusin vielä selvittää, mitä mieltä vastaajat ovat **päivähoidon laadusta kokonaisuudessaan** (kuvio 13). Ylivoimainen enemmistö (70%) oli sitä mieltä, että laatu on hyvää. 25% vastasi, että laatu on erittäin hyvää ja 5% koko laadun kokonaisuudessaan tyydyttäväksi.

Kuvio 13. Päivähoidon laatu kokonaisuudessaan.

7 POHDINTAA

Minulla oli opinnäytetyöni aihe selvillä hyvissä ajoin (jo syksyllä 2006). Sen takia tuudittauduin ajatukseen, että työn aloittamisella ei ole kiire. Siirsin ja siirsin työn aloittamista jatkuvasti. Lisäksi kevät ja syksy 2007 olivat melko raskaita koulun osalta. Keväällä oli paljon kursseja ja aika tuntui menevät niihin. Syksyllä oli syventävä harjoittelu, jonka suoritin nuorisokodissa. Harjoittelu oli odotettua raskaampi ja kaikki voimat menivät siihen. Jaksaminen ei riittänyt opinnäytetyön tekemiseen.

Kunnolla työhön käsiksi pääsin keväällä 2008. Silloin perehdyin enemmän aihetta käsittelevään kirjallisuuteen ja siten pystyin aloittamaan teoriaosuuden kirjoittamisen. Teoriaosuuden kirjoittaminen ei ollut kuitenkaan helppoa, sillä löysin vain muutamia päivähoiton laatuun liittyviä teoksia. Teoria pohjautuukin melko pitkälle vain muutama teokseen. Teoriaosuus alkoikin saada muotonsa syksyn 2008 aikana. Seuraavana keväänä oli kyselyn vuoro. Kyselyn pohjana käytin Anu Pohjasniemen ja Marja-Kaisa Seppälän kysely heidän opinnäytetyöstään vuodelta 2000, jossa selvitettiin Kemin päivähoiton laatua. Yhteistyössä Ivalon päiväkodin johtajan ja Inarin kunnan kiertävän erityislastentarhanopettajan kanssa muokkasimme kyselystä heille sopivan. Kysely toteutettiin toukokuussa 2009 ja kyselyiden syöttämisen Excel-ohjelmaan aloitin loppukesästä. Tässä vaiheessa työhön tuli taas tauko ja loput vastaukset sain syötettyä vasta myöhemmin syksyllä. Tämän jälkeen alkoi tulosten analysointi. Lopuksi kirjoitin vielä pohdinnan ja viimeistelin opinnäytetyön.

Voin rehellisesti sanoa, että omassa työssäni tein melkein kaikki mahdolliset virheet, alkaen ihan alusta. En aloittanut työtä heti, vaikka aihe oli selvillä. Siirsin työn aloitusta jatkuvasti ja kuin varkain tuli syksy 2007 ja syventävä harjoittelu, jonka aikana ei työtä ehtinyt tai jaksanut tehdä. Kun lopulta olin tehnyt päätöksen, että en ehdi valmistua odotetun aikataulun mukaisesti, oli paljon helpompi antaa työn olla. Koko ajan tuntui, että mikä kiire tässä on. Kului pitkiä aikoja, että en edes avannut opinnäytetyötä tietokoneella. Varsinkin kesät olivat vaikeita, sillä silloin motivaatio laski todella alhaiseksi. Mitä kauemmin työn antoi olla, sitä vaikeampi siihen oli enää tarttua.

Monesti mietin, olisiko työ ollut helpompi tehdä, jos olisin tehnyt sen opiskelukaverin kanssa. Vastaus on, että varmasti olisi ollut ja työ olisi valmistunutkin ajallaan. Nyt

työtä tehdessä jäin kaipaamaan keskustelua, jota olisin voinut käydä parin kanssa ja joita olisi voinut heijastaa työhön. Toisaalta nautin siitä, että saan tehdä itsekseni ja oman aikataulun ja tahdin mukaan. Monet sivuista tästä työstä on kirjoitettu yöaikaan ja se tuskin olisi onnistunut parin kanssa.

Opinnäytetyö on saatettu loppuun melko nopeassa aikataulussa ja valitettavasti se näkyy työn laadussa. Teoriaosuus tuntuu liian tiiviiltä, sieltä puuttuu lähes kokonaan oma pohdinta. Lisäksi teoria pohjautuu periaatteessa vain kahteen lähteeseen, joten teorialle ei ole tarpeeksi laajaa näkökulmaa. Kyselyn vastausten syöttäminen alkoi hyvin, mutta syöttämiseen tulleen tauon ja lopulta kiireisen aikataulun takia en ehtinyt enää opetella käyttämään SPSS-ohjelmaa, jonka avulla alun perin suunnittelin analysoinnin tekeväni. Analysointi tapahtui nyt Excel-ohjelmaa apuna käyttäen, mutta siinä ei ollut tarpeeksi kattavaan analyysiin tarvittavia työkaluja. Tästä johtuen en saanut tehtyä analyysia toivomallani tavalla.

Olen tyytyväinen, että päädyin käyttämään kyselyä osana tutkimuksen toteutusta. Esimerkiksi haastatteluun verrattuna kysely mahdollisti laajemman otannan. Kyselylomake oli mielestäni toimiva ja siinä käytiin läpi päivähoiton laatuun ja sen arviointiin oleellisesti liittyviä asioita. Kyselyn sujuvasta toteutumisesta voin kiittää päiväkodin henkilökuntaa, joka paitsi jakoi kyselylomakkeet, myös aktiivisesti muistutti vanhempia palauttamaan täytetyt kyselyt.

Kyselyn ensimmäisessä versiossa oli taustatietoja selvittäviä kysymyksiä paljon enemmän. Ohjaavat opettajat kuitenkin neuvoivat poistamaan niistä osan, sillä ne eivät olisi olleet oleellisia kyselyn kannalta. Lopulliseen versioon jäi viisi kysymystä liittyen taustatietoihin ja analysointia tehdessä pohdin, olisivatko nämäkään olleet tarpeellisia. Tutkimustuloksia tarkastellessa en osannut nähdä yhteyttä vastaajien taustatietojen ja vastausten välillä ja mietinkin, olisiko taustatiedot voinut jättää kyselystä kokonaisuudessaan pois. Tästä johtuen en tarkastellut taustatietoja kovin tarkasti.

Kyselystä saamistani tuloksista käy ilmi, että Ivalon päiväkodin vanhemmat ovat suhteellisen tyytyväisiä päivähoiton laatuun. Erityisen tyytyväisiä vanhemmat olivat henkilökunnan ammattitaitoon ja päiväkodin sisä- ja ulkotilojen turvallisuuteen ja viihtyvyyteen. Monet vanhemmista olivat myös sitä mieltä, että lapsen hoito vastaa hyvin heidän odotuksiaan.

Ilmapiiri päivähoitossa koettiin hyväksi, mutta vanhempien vastauksista nousi sille yksi erityisen tärkeä kehittämistoive: hoitajien keskinäinen yhteistyö. Henkilökunnan keskinäinen yhteistyö ja hyvinvointi ovatkin yksi päivähoiton laatutekijöistä. Vaikka työntekijä onkin hyvä työssään, se ei riitä, sillä kukaan ei tee työtä yksin. Yhtenä ammattitaidon mittarina voidaankin pitää sitä, että osaa toimia yhteistyössä toisten työntekijöiden kanssa.

Jo alkukeskusteluissa päivähoiton johtajan kanssa tuli esille toive pysyvästä kyselymallista. Yksi työn tavoitteista olikin tehdä kyselystä sellainen, että sitä voidaan käyttää myös jatkossa Inarin kunnan päivähoitossa. Inarin kunnassa on aikaisemminkin selvitetty päivähoiton laatua kyselyiden avulla, mutta näistä kyselyistä ei ole tullut pysyviä malleja. Uskon ja toivonkin, että tämä kysely jää päivähoiton käyttöön ja että se tullaan toteuttamaan tulevaisuudessa laajemmalla mittakaavalla koko kunnan päivähoiton asiakkaille.

LÄHTEET

Eskola, Jari & Suoranta, Juha 1998. Johdatus laadulliseen tutkimukseen. Gummerus Kirjapaino Oy, Jyväskylä.

Hakkarainen, Pentti 2008. Leikki ja leikin ohjaus varhaiskasvatuksessa. Teoksessa Helenius, Aili & Korhonen, Riitta (toim.). Pedagogiikan palikat – Johdatus varhaiskasvatukseen ja –kehitykseen. WSOY Oppimateriaalit Oy. 99-107.

Heikkilä, Tarja 2004. Tilastollinen tutkimus. Edita Prima Oy, Helsinki

Hjorth, Marja-Riitta & Yrttiaho, Tanja 2002. Kunnallinen päivähoito – laadutontako? Teoksessa Korhonen, Riitta & Nettola, Marita (toim.). Päivähoito muutoksessa. Oulun yliopistopaino.76-84.

Huhtanen, Kristiina 2004. Varhainen puutuminen – ennalta ehkäisevää ja korjaavaa toimintaa yhteiskunnan eri tasoilla. Teoksessa Keskinen, Soili & Virjonen, Heli (toim.). Vanhemmuuden ja lapsen kasvun tukeminen päivähoitossa. Tammer-Paino Oy, Tampere. 188-210.

Hujala, Eeva & Parrila, Sanna & Lindberg, Päivi & Nivala, Veijo & Tauriainen, Leena & Vartiainen, Pirkko 1999. Laadunhallinta varhaiskasvatuksessa. Oulun Yliopistopaino.

Hujala, Eeva & Puroila, Anna-Maija & Parrila-Haapakoski, Sanna & Nivala, Veijo 1998. Päivähoidosta varhaiskasvatukseen. Gummerus Kirjapaino Oy, Jyväskylä.

Huttunen, Eeva 1983. Perhe ja päivähoito yhteistyössä. Kirjapaino Raamattutalo, Pieksämäki.

Huttunen, Eeva 1989. Päivähoidon toimiva arki – varhaiskasvatuksen käytäntöjen kehittäminen. Gummerus Kirjapaino Oy, Jyväskylä.

Hytönen, Juhani 1998. Lapsikeskeinen kasvatus. WSOY- Kirjapainoyksikkö, Juva.

Inarin kunnan päivähoiton esite 2007.

Inarin kunnan päivähoiton laatukäsikirja 2008.

Inarin kunnan päivähoito ja esiopetus 2009. Luettu 23.11.2009

<<http://www.inari.fi/web/index.php?id=209>>

Kiesiläinen, Liisa 1994. Lapsen laatu. Karisto Oy:n kirjapaino, Hämeenlinna.

Koski, Mari 2002. Perhepäivähoidon sosiaalinen oppimisympäristö. Teoksessa Alho-Kivi & Keskinen (toim.). Kodissa vaan ei kotona – Perhepäivähoito varhaiskasvatuksen oppimisympäristönä. Vammalan Kirjapaino Oy. 135-145.

Mutanen, Vuokko 2002. Ajatuksiani kasvatuksesta. Teoksessa Korhonen, Riitta & Nettola, Marita (toim.). Päivähoito muutoksessa. Oulun yliopistopaino. 58-65.

Ojala, Mikko 1993. Varhaiskasvatuksen perusteita ja haasteita. Gummerus Kirjapaino Oy, Jyväskylä.

Ovaska, Maria 2004. Päivähoidon laatukriteerit lasten näkökulmasta sadutuksen keinoin. Teoksessa Keskinen, Soili & Virjonen, Heli (toim.). Vanhemmuuden ja lapsen kasvun tukeminen päivähoitossa. Tammer-Paino Oy, Tampere. 157-186.

Pohjasniemi, Anu & Seppälä Marja-Kaisa 2000. Päivähoito on yes! - Asiakastyytyväisyystutkimus Kemin päivähoiton laadusta.

Pyykkö, Airi & Salpakivi, Pirkko & Vuorio, Jari-Matti 1985. Päivähoidon kasvatustoiminta. Oy Länsi-Suomi, Rauma.

Päivähoidon laadun arviointiperusteet: virikkeitä sisäiseen arviointiin ja kehittämiseen 1999. Libris Oy, Helsinki.

Päiväkoti kaipaa remonttia 2006. Inarilainen 11.10.2006, 4.

Saarela, Pirkko 2009. Opinnäytetyö. Tulostettu 20.11.2009.

Strandell, Harriet 1995. Päiväkoti lasten kohtaamispaikkana. Tammer-Paino Oy, Tampere.

Tauriainen, Leena 2000. Kohti yhteistä laatua – Henkilökunnan, vanhempien ja lasten laatukäsitykset päiväkodin integroidussa erityisryhmässä. ER-Paino Ky, Lievestuore.

Varhaiskasvatustyöryhmän muistio 1999. Sosiaali- ja terveysministeriön työryhmämuistioita. Luettu 28.11.2009

<<http://pre20031103.stm.fi/suomi/pao/varhais1/osa2.htm>>

Virolainen, Arja 2006. Varhaiskasvatus arjen toimintana. Teoksessa Häkkä, Arja & Kuokkanen, Helena & Virolainen, Arja (toim.). Lapsen parhaaksi – Lähihoitaja varhaiskasvattajana. Edita Prima, Helsinki.109-178.

KEMI-TORNION AMMATTIKORKEAKOULU

SOPIMUS

Kemi-Tornion ammattikorkeakoulun sosiaali- ja terveydenalan yksikkö ja alla mainittu toimeksiantaja sopivat tällä sopimuksella opiskelijatyönä tehtävän opinnäytetyön tekemisestä alla mainituin ehdoin.

Toimeksiantajatiedot: Inarin kunta / päivähoito
Toimeksiantajan nimi ja osoite: Inarin kunta
Piiskuntie 2, 99800 Ivalo

Yhdyshenkilö/työelämäohjaaja: Pirkko Saarela
Piiskuntie 2, 99800 Ivalo
puh. 016-687416 Email: pirkko.saarela@inari.fi

Oppilaitostiedot: Kemi- Tornion Ammattikorkeakoulu, Sosiaaliala- ja terveysala
Oppilaitoksen nimi ja osoite: Sosiaalialan koulutusyksikkö
Valtakatu 22, 94100 Kemi

Opinnäytetyön tekijä(t) ja yhteystiedot:
Laura Pekkala
laura.pekkala@edu.tokem.fi

Opinnäytetyön ohjaava(t) opettaja(t) ja yhteystiedot:
Heidi Pyyny heidi.pyyny@tokem.fi
Kaisu Vinkki kaisu.vinkki@tokem.fi

Opiskelijatyönä tehtävän opinnäytetyön tiedot:
Opinnäytetyön nimi/aihe: Ivalon päiväkodin laadun arviointi ja kehittäminen
Työn aikataulu: Kevät 2009
Opinnäytetyöstä aiheutuvista kustannuksista vastaa: -
Työn tulosten tekijänoikeuksista ja hyödyntämisestä sovitaan seuraavaa: -
Tulosten salassapidosta sovitaan seuraavaa: -
Työn ohjaajina toimivat: Kaisu Vinkki ja Heidi Pyyny

Jos tähän sopimukseen tulee muutoksia, on se jokaisen osapuolen uudelleen hyväksyttävä ja allekirjoitettava.

Tämä sopimus on tehty 3 kappaleena, yksi jokaiselle sopijaosapuolelle.

Paikka: Kemi Aika: 30.4.2009
Kaisu Vinkki Pirkko Saarela

AMK:n edustaja Toimeksiantajan edustaja
Laura Pekkala

Opiskelija

Liite. Opinnäytetyön tutkimussuunnitelma

SAATEKIRJE**ASIAKASKYSELY IVALON PÄIVÄKODIN LASTEN VANHEMMILLE**

Hyvät vanhemmat

Olen sosionomi (AMK)-opiskelija Kemi-Tornion Ammattikorkeakoulun Sosiaali- ja terveysalan/ Sosiaalialan koulutusyksiköstä. Inarin kunnan päivähoiton toivomuksesta teen opinnäytettä Ivalon päiväkodin laadusta. Opinnäytetyöni tavoitteena on selvittää päiväkotilasten vanhempien tyytyväisyyttä lastensa päivähoitoon Karpaloiden ja Kanervien ryhmissä Ivalon päiväkodissa.

Tämä kysely on tärkeä osa opinnäytetyötäni ja pyydänkin Teitä ystävällisesti vastaamaan oheiseen kyselylomakkeeseen. Kyselyyn vastaamalla voitte vaikuttaa päiväkodin laadun kehittämiseen.

Pyydän palauttamaan täytetyn kyselylomakkeen nimettömänä ja suljettuna oheisessa kirjekuoressa 29.05.2009 mennessä Ivalon päiväkotiin. Tiedot käsittelen luottamuksellisesti tutkimuseettisiä periaatteita noudattaen.

Lisätietoja saatte tarvittaessa Laura Pekkalta numerosta xxx-xxxxxxx.

Krista Leivo
Päiväkodin johtaja

Laura Pekkala
sosionomi (AMK)-
opiskelija

KYSELY PÄIVÄHOITOLASTEN VANHEMMILLE TOUKOKUUSSA 2009

Ympyröikää jokaisen kysymyksen kohdalla se vaihtoehto, joka on mielestänne sopivin tai kirjoittakaa vastaus sille varattuun tilaan.

I. TAUSTATIEDOT**1. Vastaajan sukupuoli**

1. Nainen
2. Mies

2. Vastaajan ikä

1. Alle 20-vuotias
2. 21 – 30-vuotias
3. 31 – 40-vuotias
4. Yli 40-vuotias

3. Hoidossa olevien lasten lukumäärä perheessänne ikäryhmittäin

1. Alle vuoden _____
2. 1-3 vuotta _____
3. 4-6 vuotta _____
4. Yli 7 vuotta _____

4. Kuinka kauan olette käyttäneet päivähoiton palveluita?

- Alle vuoden
1-3 vuotta
Yli 3 vuotta

5. Mikä seuraavista vaihtoehdoista vastaa lapsenne hoidon määrää ja hoitoaikaa?

1. Kokopäivähoito kaikkina arkipäivinä
2. Kokopäivähoito vuorokausisopimuksen mukaan ___ vrk/kk
3. Osapäivähoito kaikkina arkipäivinä
4. Osapäivähoito vuorokausisopimuksen mukaan ___ vrk/kk
5. Vuorohoito

II PÄIVÄHOIDON LAADUN ARVIOINTI

Miten seuraavat päivähoitoa koskevat asiat ovat mielestänne toteutuneet lapsen/lastenne päivähoitossa? (Ympyröikää joka kysymyksen kohdalla se vaihtoehto, joka on mielestänne sopivin)

PÄIVÄHOITOTOIMISTON HENKILÖKUNNAN TOIMINNAN ARVIOINTI (päivähoidon johtaja, perhepäivähoidonohjaaja)

	Erittäin hyvin	Hyvin	Tyydyttävästi	Huonosti	Erittäin huonosti
1. Lapsenne päivähoitopaikan hakumenettely sujui	5	4	3	2	1
2. Toimisto tiedottaa päivähoitoon liittyvistä asioista	5	4	3	2	1
3. Saitte lapsellenne toivomanne hoitomuodon (päiväkoti/perhepäivähoito)	5	4	3	2	1
4. Työntekijät ovat tavoitettavissa	5	4	3	2	1
5. Työntekijät ovat kiinnostuneita ja halukkaita kehittämään palvelua	5	4	3	2	1
6. Yhteistyö päivähoitotoimiston kanssa toimii	5	4	3	2	1

PÄIVÄKODIN ARVIOINTI

Ympyröikää joka kysymyksen kohdalla se vaihtoehto, joka on mielestänne sopivin

	Erittäin hyvin	Hyvin	Tyydyt- tävästi	Huonosti	Erittäin huonosti
1. Henkilökunta, päiväkotiki ja sen toiminta käytiin läpi lapsenne hoitosuhteen alkaessa	5	4	3	2	1
2. Aukioloajat vastaavat perheen tarpeita	5	4	3	2	1
3. Päiväkodin sisä- ja ulkotilat ovat turvallisia	5	4	3	2	1
4. Päiväkodin sisä- ja ulkotilat ovat viihtyisiä	5	4	3	2	1
5. Lapsenne ulkoilu ja vaatetus hoidetaan päiväkodissa asianmukaisesti	5	4	3	2	1

PÄIVÄKODIN HENKILÖKUNNAN TOIMINNAN ARVIOINTI

Ympyröikää joka kysymyksen kohdalla se vaihtoehto, joka on mielestänne sopivin

	Erittäin hyvin	Hyvin	Tyydyt- tävästi	Huonosti	Erittäin huonosti
1. Henkilökunta on palvelualtista	5	4	3	2	1
2. Henkilökunta on ammattitaitoista ja asiantuntevaa	5	4	3	2	1
3. Henkilökunta on halukas kehittämään varhaiskasvatustoimintaa	5	4	3	2	1
4. Lapsenne ryhmässä on tuttu, turvallinen ja pysyvä henkilökunta	5	4	3	2	1
5. Henkilökuntaa on riittävästi	5	4	3	2	1
6. Saatte henkilökunnalta tukea mahdollisissa ongelmatilanteissa	5	4	3	2	1
7. Henkilökunta ottaa vanhempien toiveet huomioon toiminnan suunnittelussa	5	4	3	2	1
8. Henkilökunnan ja teidän välillänne vallitsee keskinäinen luottamus	5	4	3	2	1
9. Henkilökunta tiedottaa riittävästi toiminnasta ja ajankohtaisista asioista	5	4	3	2	1

PÄIVÄKODIN PÄIVITTÄISTEN TOIMINTOJEN ARVIOINTI

Ympyröikää joka kysymyksen kohdalla se vaihtoehto, joka on mielestänne sopivin.

	Erittäin hyvin	Hyvin	Tyydyt- tävästi	Huonosti	Erittäin huonosti
1. Lapsenne jää mielellään hoitopaikkaansa	5	4	3	2	1
2. Hoitopaikassa on myönteinen ja kannustava ilmapiiri	5	4	3	2	1
3. Hoitopaikassa otetaan lapsenne huomioon yksilönä	5	4	3	2	1
4. Lapsellenne merkitykselliset asiat ja kiinnostuksen kohteet otetaan huomioon	5	4	3	2	1
5. Hoitopaikassa toiminta on monipuolista	5	4	3	2	1
6. Hoitopaikassa ryhmäkoko on sopiva	5	4	3	2	1
7. Lapsenne hoitopaikan lepojärjestelyissä on otettu huomioon perheenne toiveet	5	4	3	2	1
8. Lapsenne saa leikkiä tarpeeksi hoitopaikassa	5	4	3	2	1

YHTEISTYÖN JA HOIDON LAADUN ARVIOINTI

Ympyröikää joka kysymyksen kohdalla se vaihtoehto, joka on mielestänne sopivin.

	Erittäin hyvin	Hyvin	Tyydyt- tävästi	Huonosti	Erittäin huonosti
1. Yhteistyö teidän ja lapsenne hoitopaikan henkilökunnan välillä toimii	5	4	3	2	1
2. Tunnette olevanne tervetullut lapsenne hoitopaikkaan	5	4	3	2	1
3. Lapsenne varhaiskasvatussuunnitelmassa käsitellään oleellisia ja tärkeitä asioita	5	4	3	2	1
4. Lapsenne hoidosta ja kasvatuksesta käydään keskustelua säännöllisesti	5	4	3	2	1
5. Lapsenne hoito vastaa odotuksianne	5	4	3	2	1
6. Kotikasvatukseenne periaatteet otetaan huomioon päiväkodin toiminnassa	5	4	3	2	1
7. Lapsenne erityistarpeet on otettu huomioon	5	4	3	2	1
8. Lastanne kohdellaan kunnioittavasti	5	4	3	2	1

Tähän kohtaan voit kirjoittaa vapaasti myönteistä palautetta ja/tai mielessäsi olevia epäkohtia ja kehittämistoiveita ym. mielipiteitä päivähoiton laadusta.

	Erittäin hyvä	Hyvä	Tyydyt- tävä	Huono	Erittäin huono
Miten arvioisitte päivähoiton laatua kokonaisuudessaan	5	4	3	2	1

KIITOS YHTEISTYÖSTÄ!